

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η'

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 617

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Ἐν Ἀθήναις, 3 Μαΐου 1892

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις	φρ.	8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις		8 50
Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Ἐν Ρωσίᾳ	ρούβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κοσρῶφ καὶ Μακρουή, ἀρμενικὸν μυθιστόρημα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, (τέλος). — Γεωργίου Πραδέλ : ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ, δραματικὸν μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτις : ΙΣΠΑΝΙΑ.—ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματωσῆμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς Ἑθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπέζων, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΚΟΣΡΩΦ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΥΗ

ΑΡΜΕΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

»Μακρουή! διὰ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἀθωότητα τῆς καρδίας σου, διὰ τὴν εὐλαβίαν τῆς ψυχῆς σου, ἦν ἕκαστος θὰ ἀναγινώσκῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου σου, βεβαίᾳ ἄλλως ὅτι ὁ πατήρ σου θὰ σὲ ἐκπαιδεύσῃ καὶ ἀναθρέψῃ ὡς δεῖ, θυσιάζομαι εἰς τὸν ἔρωτα, καὶ ἡ τελευταία μου συμβουλή εἶνε δι' ἐσέ, προσφιλεῖς τέκνον, φίλτατον τέκνον· ἄκουσον.

»Ἐὰν ἡμέραν τινὰ μάθῃς τὴν δυστυχίαν μου, δύναται τὸ ἀμάρτημα, ὅπερ ἔπραξα, νὰ σοὶ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα! Ἐὰν τοῦτο συγχωρηθῇ, θὰ συγχωρηθῇ ἐπειδὴ ἦτο ἀκούσιον. Δούλη καὶ προσηλωμένη ἀκουσίως μου εἰς ἄνθρωπον, ὃν περιεφρόνου, θὰ ἡδύναμην νὰ τὸν ἀγαπήσω;

»Δὲν ἠγάπησα εἰμὴ ἓνα ἄνθρωπον, καὶ οὗτος εἶνε ὁ Δικράν, ὁ πατήρ σου!...

»Ἐἶθε ὁ Θεὸς νὰ σὲ προσφυλάττῃ ἐκ τῆς δουλείας, Μακρουή, καὶ φυλάχθῃ νὰ ἀγαπήσῃς ἐναντίον τῆς κλίσεώς σου, διότι τότε θὰ εἶσαι δυστυχὴς ὡς ἐγώ. Ἀγάπησον ἐκεῖνον, ὅστις θὰ σοὶ ἐμπνεύσῃ ἔρωτα, ἀγάπησον ἐκεῖνον, δι' ὃν ἡ καρδία σου θὰ αἰσθανθῇ ἀληθῆ καὶ γενναίαν συμπάθειαν, ἀγάπησον τέλος ἐκεῖνον, ὃν σοὶ ὀρίζει ἡ θεία Πρόνοια καὶ τοῦτο ἄνευ διακρίσεως θρησκείας καὶ ἐθνικότητος. Ἀλλὰ φυλάχθῃ νὰ ἐνώσῃς τὴν τύχην σου μετ' Αἰγυπτίου, διότι ἡ ἀνάμνησις τῆς Αἰγύπτου εἶνε ἐπάρατος καὶ διὰ τὴν μητέρα σου καὶ διὰ τὸν πατέρα σου! Ἄ! ναι, κόρη μου, ἡ ἀνάμνησις τῆς Αἰγύπτου εἶνε ἐπάρατος καὶ δι' ἐμέ καὶ διὰ τὸν δημιουργὸν τῶν ἡμερῶν σου.

»Τρέμε, Μακρουή, θύγατέρ μου, τρέμε!... Φεβοῦ μὴ ἡ ἀρὰ αὕτη πῶσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου! Τρέμε, μὴ ὁ Θεὸς σοὶ ζητήσῃ τὸ αἷμα τῆς ἀθλιᾶς μητρὸς σου, γενομένης θύμα τῆς σκληρότητος ἐνὸς Αἰγυπτίου!...

»ΕΡΙΕΤΤΗ».

Ὁ Δικράν ἐσιώπησεν.

Ὁ δυστυχὴς γέρον κατέβαλλεν ὅλην τὴν ἡθικὴν ἰσχύν του, ὅπως ἀποπλύνῃ τὸ φοβερὸν ἀμάρτημά του, ἀλλὰ δὲν ἡδύ-

νήθη ν' ἀντιστῆ πλέον εἰς τὸσφ βίαιον κλονισμόν. Ὁλόκληρον τὴν νύκτα ἔμεινεν ἄγρυπνος. Ἡ Μακρουή, ἥτις κατὰ τὴν ἀνάγκωσιν τῆς περιπαθοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς, προσεπάθησε παντὶ σθένει ἵνα συκρατήσῃ τοὺς στεναγμούς της, θὰ κατεβάλλετο καὶ θὰ ἐπιπτε λιπόθυμος, ἐὰν ὁ Κοσρῶφ δὲν ὑπεστήριξεν αὐτήν.

Οἱ τελευταῖοι λόγοι τῆς Ἐριέττης εἶχον τὸσφ βαθέως συγκινήσει τὴν καρδίαν τῆς νεάνιδος, ὥστε κατελήφθη ὑπὸ τρόμου. Ἐν τούτοις ἀπελευθερωθεῖσα τοῦ βραχίονος τοῦ Κοσρῶφ καὶ στηριχθεῖσα ἐπὶ δένδρου, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς διακεκομμένης:

— Μῆτέρ μου, δυστυχὴς μητὲρ!...

Καὶ ἔπεσεν ἡμιθανὴς σχεδὸν ἐπὶ τοῦ εἰδάφους.

Ὁ δυστυχὴς πατήρ καὶ ὁ Κοσρῶφ ἔσπευσαν εἰς βοήθειάν της.

— Μακρουή, προσφιλεῖς Μακρουή, ἀνέκραξεν ὁ Κοσρῶφ, μετὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἡ δυστυχὴς κόρη ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ἀφουπνισθεῖσα ἐκ δυσαρέστου καὶ φοβεροῦ ὄνειρου, καὶ τὰ χεῖλη της ἐψέλλισαν:

— Κοσρῶφ! Κοσρῶφ! εἶμαι πολὺ συγκεκριμένη, τρέμω· οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶνε βαρεῖς καὶ αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ ἔχω ἀρκετὴν δύναμιν διὰ νὰ ἀντισταθῶ εἰς τὰς βίαιας συγκινήσεις τῆς καρδίας μου. Ἄχ! Κοσρῶφ, ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι προσωρισμένοι εἰς ἀμετάκλητον δυστυχίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ σωθῶσι πνεῦμα οὐράνιον μοὶ λέγει ὅτι εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ πεπωμένου, τοῦ ὑπόδιου... Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης αἰσθάνομαι ὅτι τὸ νῆμα τοῦ βίου μου θραύεται... Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης αἰσθάνομαι ὅτι συντρίβεται ὁ δεσμὸς τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου δακτυλίου, ὅστις μὰς ἤνωνε... Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, Κοσρῶφ, εὐτυχία, ζωὴ, ἔρωτα δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰς ἐμέ, εἰμὴ... Ἄχ! ἡ ἀ-

νάμνησις αὐτῶν θὰ εἶνε λυπηρὰ καὶ σκοτεινὴ μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ βαθεῖα καὶ ἀνιάτος πληγὴ τῆς καρδίας μου μοὶ ἀρπάσῃ τὴν ζωὴν... Φύγε, Κοσρῶφ, φύγε ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς τόπους... Φύγε! Λάβε τὸν τελευταῖόν μου χαιρετισμὸν καὶ ἐνθυμοῦ τὴν ἀτυχῆ Μακρουὴν!

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ἡ Μακρουὴ κατελήφθη ὑπὸ νέας παραφορᾶς. Ὁ Κοσρῶφ, οὐχ' ἦττον τεταραγμένος, ἀλλ' ὀπλισμένος ὑπὸ μεγίστου θάρρους, μετέφερε τὴν Μακρουὴν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτὴν εἰς τὰς φροντίδας τῆς ἐμπειστευμένης Σαντούτης. Ὁ Δικράν τότε ἐναγκαλισθεὶς ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸν Κοσρῶφ:

— Κοσρῶφ, ἀναφωνεῖ, δέξου τὸν τελευταῖόν μου χαιρετισμὸν! Εἶθε ὁ ἀγαθὸς Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ αἱ δυστυχίαι κατέθλιψαν τὸ γῆράς μου· σὺ ὑπῆρξες τὸ ὄργανον τῆς μοιραίας μου τύχης, Κοσρῶφ... Εὐχομαι ὅμως εἰς ἀντάλλαγμα ὁ Θεὸς νὰ σὲ πληρώσῃ ἀγαθῶν.

— Πάτερ, ἀνέκραζεν ὁ νεανίας ριπτόμενος εἰς τοὺς πόδας τοῦ Δικράν, σεῖς προπάντων ὀφείλετε νὰ μὲ συγχωρήσετε, διότι εἰς τὴν οἰκίαν σας ἔφερον ὡς ἄγγελος Δυστυχίας, τόσα δεινὰ καὶ πικρίας. Ἄ! διατί νὰ μὴ καταποντισθῶ μετὰ τοῦ πλοίου μου εἰς τὴν φρικτῶδη ἄβυσσον! Διατί μὲ ἀπεσπάσατε τῆς μανίας τῶν κυμάτων; Ἀναμφιβόλως θὰ ἐπρωτίμων τότε ν' ἀποθάνω παρὰ ν' ἀκούσω τόσῳ φοβερᾶς ἀποκαλύψεις, καὶ ἴδω καταξεσχίζομενον τὸν μυστηριώδη πέπλον ὅστις ἔκρυπτε τὴν ὑπαρξίν μου. Δυστυχία! Δυστυχία!

ΙΑ'

Μακροθεν ἡ αὐγὴ ἐπέχυνε τὰ πρῶτά της φῶτα καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὰ σκότῃ ἐξηφανίζοντο.

Ὁρμητικὸς ἄνεμος ἐτάραττε τὰ δένδρα τοῦ κήπου. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ πένθιμος ἐκείνη νύξ εἶχε προξενήσει ὁμοίως ὀλέθριον ἀποτέλεσμα καὶ ἐπὶ ὀλοκλήρου τῆς φύσεως.

Τὰ τεμένη καὶ οἱ ὑψηλοὶ πύργοι τῆς Σταμπούλ ὑψοῦσιν ὑπερηφάνως τὰς κορυφάς των, ἅς φωτίζουσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἐνῶ αἱ βάσεις των βυθίζονται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν σκιάν.

Αἱ γιγαντώδεις κυπάρισσοι τοῦ Ἰσκιδάρ, ἅς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν δύνανται νὰ προσβάλλωσι, διατηροῦσι τὴν αὐτὴν κατῆρσιαν ὡς ἐκ τῆς αἰώνιου σκιάς των. Ἀπωτέρω φαίνονται τὰ ἀπόκρημνα καὶ βραχῶδη ὄρη τοῦ Μαλτεπέ, ὧν τὸ μελαγχολικὸν καὶ καταπληκτικὸν σχῆμα ἀντανακλᾷ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. — Ἐν ταῖς πέριξ, αἱ ἄμπελοι καὶ οἱ κῆποι, ὧν ἡ ἡδὺς εὐωδία ἀναμιγνύεται μετὰ τῆς ἡρέμου αὐραὸς τῆς πρωίας, πληροῦσι τὴν καρδίαν μεγαλοπρεποῦς καὶ συμπαθητικοῦ αἰσθηματος.

Ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἧς ἡ ἀπομεμικρυσμένη ἀκρὰ χάνεται, εἰς τὸν ὀρίζοντα, φαίνεται μεγαλοπρεπὲς πανόραμα: συμπλεγμα νήσων ἅς ἡ χεὶρ τοῦ Δημιουργοῦ φαίνεται ὅτι ἰδιοτρόπως ἔχει ρίψει εἰς τὰ ὕδατα, καὶ εἶτα οἱ κῆποι, πάντοτε ἀνθηροὶ ὡς οἱ τῶν Ἑσπερίδων.

Ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων βράχων τοῦ Μαλτεπέ διακρίνεται ἄνθρωπος ὅστις παρετήρει ἀκίνητος τὴν μανιώδη θάλασσαν, ἧς τὰ κύματα ὁμοιάζον μὲ μέγιστα ὄρη ἅτινα ἐθραύοντο ἐπὶ τῶν σκοπέλων καὶ ὧν ὁ ἀφρός ἐλευκκινε τοὺς ὑψηλοτέρους

βράχους. Λέμβος, εἰς ἣν δὲν παρετηρεῖτο οὐδεὶς, ἄνευ κωπῶν καὶ ἄνευ ἰστιῶν, παίγιον τῶν ὑδάτων, ἐταράσσεται ὑπὸ τῶν κυμάτων. Αἰφνης ὁ ἀνὴρ ὁ ἐπὶ τῶν βράχων εὐρισκόμενος κατέτληε μετὰ ταχύτητος καὶ ἐξηφανίσθη...

Μετ' ὀλίγον τὸν εἶδον μετὰ κόπου ν' ἀναρριχᾶται ἐπὶ τῶν βράχων, φέροντα δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ πτωχὸν ἀνθρώπου ὅπερ κατέθεσεν εἰς τὸν τάφον, καὶ εἶτα νὰ ἐξαφανισθῇ.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦν ὁ Σαμίλ ὅστις ἤρχετο νὰ προσφέρῃ τὰς τελευταίας του ὑπηρεσίας εἰς τὸν Κοσρῶφ τὸν κύριόν του. Οὐδεὶς εἶδε τὸν Αἰγύπτιον εἰς τὴν λέμβον ὡσαύτως οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τίνι τρόπῳ ἐπνίγη.

Ἡ Μακρουὴ ἐπανελθούσα εἰς ἑαυτήν, χάρις τῶν φροντίδων τοῦ πατρὸς της καὶ τῆς Σαντούτης, ἔμενεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἰς ἄφωνον ταραχὴν· ὁ κόσμος, μετ' ἐκείνων οὐς ἐνέκλειε, τῇ ἐφαίνετο ὑπὸ τὰ μελανώτερα χρώματα. Ἐφάνταζετο ὅτι τὸ πᾶν ὀπλίσθη ἐναντίον της καὶ ὠρκίσθη νὰ τὴν καταστήσῃ δυστυχῆ! Ἐκτοτε ἡ ἀποστροφή της πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν ὑπῆρξε τόσον μεγίστη, ὥστε δὲν συγκατετίθετο νὰ βλέπῃ ἄλλα πρόσωπα ἐκτὸς τοῦ πατρὸς της καὶ τῆς Σαντούτης. Προσεβάλλετο κατὰ καιροὺς ὑπὸ βαθείας μελαγχολίας, τὴν κεφαλὴν δ' ἀναπαύουσα ἐπὶ προσκεφαλαίου καὶ τὸ πρόσωπον κεκρυμμένον ἐν ταῖς χερσίν, ἔμενεν ὀλοκλήρου ὠρας ἀκίνητος καὶ σιωπηλὴ. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας ἐνεθυμείτο, καίτοι ματαίως, τὸν ἀγαπητόν της ἀνεμιμνήσκετο τῶν ἐκδρομῶν των, καὶ ἐνεθυμείτο τὴν φοβερὰν ἀποκάλυψιν, ἧς ὑπῆρξε μάρτυς.

Ἐντὸς ὀλίγου μάλιστα ἰδρὼς παγερὸς ἐπλημμύρει τὸ ὄχρον της μέτωπον. Ἡ εἰκὼν τῆς μητρὸς της τῇ ἐφαίνετο μελαγχολικὴ καὶ ἀξία οἴκτου. Ἐβλεπε τὴν Ἐριέτταν τείνουσαν εἰς τὸν Δικράν χαρτὴν κηλιεωμένην ὑπὸ αἵματος, καὶ τοῦτον κρατοῦντα αὐτὸν ἐν ταῖς χερσὶ δι' ὕψους φοβεροῦ. Ἐβλεπε τὸν Κοσρῶφ πίπτοντα εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς της, καὶ οὕτω γονυκλιτῆ τὸν ἐνηγκαλιζέτο καὶ τῷ ἀπηύθυνε μυρίας ἱκεσίας. Ἄλλ' αἰφνης, ὁ ἄπειρος ὠκεανὸς ἐμελανοῦτο, ἡ θάλασσα ἐταράσσεται καὶ ἔβλεπε τὸν Κοσρῶφ μόνον, κυλινδούμενον ἐν ταῖς ὕδασι ἄνευ ἐλπίδος ἴσως...

Ἡ ἀσθένεια τῆς νεανίδος διήρκεσε μῆνας τινὰς. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ὁ πατὴρ της δὲν ἐγκατέλειπε ποσῶς τὸ προσκεφαλαῖον τῆς θυγατρὸς του. Ἡ ἀγάπη ἦν ὁ ἀτυχὴς γέρον ἐδείκνυε πρὸς τὴν θυγατέρα του, οἱ κόποι εἰς οὐς ἐπεβάλλετο καὶ αἱ μεγάλαι φροντίδες του ἐπέφερον τὴν θεραπείαν τῆς Μακρουῆς, ἧτις κεκλεισμένη ἐν τῷ δωματίῳ της δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ αὐτὸ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἀνεγίνωσκε καὶ μόνη ἡ ἀνάγνωσις ἠδύνατο νὰ τὴν παρηγορήσῃ, νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ, ἀλλὰ φεῦ! δι' ἐξοικειωμένον παρατηρητήν, ἡ παρηγορία καὶ τὸ θάρρος ἐκεῖνο δὲν θὰ ἦτο εἰμῆ φανταστικὸς πέπλος ὀπισθεν τοῦ ὅποιου ἡ φύσις ἔκρυπτε τὴν ἑαυτῆς ἰσχύν. Ἡμέραν τινὰ ἡ Μακρουὴ ἀφήσασα τὴν ἀνάγνωσιν λέγει πρὸς τὴν Σαντούτην:

— Σήμερον αἰσθάνομαι καλά, ἀλλὰ μόνον τοῦτο. ἐννοῶ ὅτι ἡ ζωὴ, τὴν ὁποίαν διάγω εἰς τὸ δωμάτιον αὐτό, εἶνε καταστροφικὴ, μοὶ τὸ λέγεις καθ' ἑκάστην καὶ εἶνε ἀληθὴς, ἅς ὑπάγωμεν λοιπὸν νὰ περιπατήσωμεν ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον.

Καὶ ἡ δυστυχὴς κόρη, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς Σαντούτης, διηυθύνετο πρὸς τὸν κῆπον.

Τὸ φθινόπωρον εἶχε φθάσει πρὸς τὸ τέλος του, συνοδευό-

μενον ὑπὸ ἀνέμων καὶ βροχῶν· τὸ σκληρόν του ὀρέπανόν εἶχε θερίσει τὴν ἀνθηρότητα τῶν φυτῶν καὶ ρίψει τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων. Αἱ πάροδοι τοῦ κήπου παρουσίαζον θέαμα εὐρείας ἐρήμου.

Ἡ Μακρουή διηυθύνθη πρὸς τὴν σκιὰ τῶν λεμονεῶν. Ἡσθάνθη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοσαύτην ταραχὴν, ὥστε ἄνευ τῆς βοήθειας τῆς Σαντούτης, ἥτις τὴν συνεκράτησε, θὰ ἐπιπτε λιπόθυμος.

Περίξ τοῦ εὐνοουμένου της ἀναβρυτηρίου δὲν ἐθαλλεν ἡ χλόη, οὔτε ἐπρασίνοιζον τὰ φύλλα τῶν πορτοκαλλῶν.

Ἡ Μακρουή καθήσασα ἐπὶ τοῦ ἀγαπητοῦ βάλθρου της:

— Σαντούτη, λέγει, βλέπεις τί μεταβολή! Πρὸ τριῶν μῶλις μηνῶν ἐκαθήμεν ἐδῶ καὶ αἱ λεμονεαὶ καὶ πορτοκαλλεαὶ ἦσαν καταπράσινοι. Τότε καὶ ἐγὼ ὁμοίως, ἤμην ἀνθηρὰ, ἤμην τοῦλάχιστον ὑγιής· ὅστις μὲ εἶδε τότε δὲν θὰ μὲ ἀνεγνώριζε τώρα. Θὰ ἔλεγεν ὅτι ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν ἐγήρασα κατὰ τριάκοντα ἔτη. Ἀπέξηραμμένη, μεμαραμμένη, ὡς τὰ φθινοπωρινὰ αὐτὰ ἀνθη, δὲν ἐννοῶ πῶς ἀντέχω!... Δὲν ἐννοῶ πῶς αἱ δυστυχίαι μου δὲν μὲ κατέστρεψαν!

Ἡ Σαντούτη ἐν τούτοις ἠγωνίζετο νὰ προσελκύσῃ ἀλλοχοῦ τὴν προσοχὴν τῆς νεάνιδος διὰ διαφόρων λόγων, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

— Σαντούτη, ἐπανελάθει ἡ Μακρουή, ἐννοῶ τὸν σκοπόν σου καὶ σὲ ἐπαινῶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὑποῖόν ἔχεις ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ προσπάθειαι σου θὰ μείνωσιν ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ὑπάρχουσι πληγαί, αἵτινες δὲν θεραπεύονται... Ὁμοιάζουσι μὲ τὰς ρίζας ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται τις ν' ἀποσπασῇ! Θὰ ἠδύνασο νὰ ἐκρίζωσῃς τὴν ἰτέαν αὐτὴν;

Εἶτα δὲ ἀνακαλοῦσα τὰς συγκεχυμένας ἀναμνήσεις της, ἐξηκολούθησεν:

— Εἶνε τρεῖς μῆνες, ὅπου ἐγεύθην τὴν εὐτυχίαν, ἰδίως ἐνταῦθα, εἰς τὸν εὐδαίμονα τοῦτον τόπον. ὦ! πόσας εὐχάρετους συνεντεύξεις, πόσους ἠδέϊς καὶ περιπαθεῖς λόγους τῷ ἀπηύθυνον!... Ἀλλὰ, Σαντούτη, εἰπέ μοι, γνωρίζεις τί ἀπέγεινεν ἐκεῖνος;

Λέγουσα δὲ τὰς λέξεις ταύτας, ἀπέσπα τὰς ἑβένιους μελανὰς τρίχας της, αἵτινες ἐκάλυπτον κατὰ τὸ ἥμισυ τὸ μαρμαρίνον μέτωπόν της.

— Ποῖος, κόρη μου; ἠρώτησεν ἡ Σαντούτη τρέμουσα.

— Ἀλλὰ, ἐπανελάθει ζητοῦσα νὰ δεσπώσῃ τῆς ἀκουσίως μετατροπῆς τῆς φωνῆς της, αὐτὸς ὁ Κοσρώφ, τί ἀπέγεινεν.

— Ἀφῆκε τὰ μέρη αὐτὰ, μὲ τὴν συγκατάνευσίν σας, Μακρουή, καὶ τώρα πρέπει νὰ εὐρίσκειται εἰς Αἴγυπτον... ὅπου κλαίει ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ μὰς ἔκαμε νὰ ὑποφέρωμεν τόσα δεινά.

— Εἰς Αἴγυπτον; λέγει αὐτὴ μετὰ τόσῳ διαπεραστικοῦ σαρκωνικοῦ γέλωτος, ὥστε ρῆγος διέτρεξε τὰ μέλη τῆς Σαντούτης, εἰς Αἴγυπτον; Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τοῦ Κοσρώφ ἐκεῖνου, τὸν ὅποιον ἐγνώρισα καὶ ἠγάπησα... Ὅχι! ὁ Κοσρώφ ἐκεῖνος δὲν θὰ ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς Αἴγυπτον! ὁ Κοσρώφ ἐκεῖνος δὲν θὰ ἠδυνήθη ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ὄχθης αὐτῆς, Σαντούτη.

Καί, ὡσεὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Κοσρώφ:

— Ἐχεις προξετάσει ἴσως διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σου τὴν βαθύτητα τῆς ἀθύσσου τῆς θαλάσσης; Ἐχεις ἀναζητῆται τὰ

σπλάγγνα τῆς γῆς; Ἐχεις ἴδει τὰς οὐρανίους χώρας; Ναί! ὁ Κοσρώφ εἶνε ἐν τῷ κόλπῳ τῆς ἀθύσσου, εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς ἢ εἰς τὰς οὐρανίους χώρας!

Ἡ Μακρουή προέφερε ταῦτα δι' ἰσχυρᾶς καὶ ἀντηχούσης φωνῆς, μετὰ τοσαύτης δὲ πεποιθήσεως, ὥστε θὰ ἔλεγε τις: ἰδοὺ νεανὶς ἐμπαθῆς, ἐμπνευσμένη. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της δὲν ἀνέβλυζε δάκρυ, ἀλλ' ἔλαμπον ὑπὸ θεοῦ φωτός· ἤγειρεν αὐτοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐν τῇ στάσει ταύτῃ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης σιγῆς, ἐδείκνυε τὴν εὐγενεστέραν ὑπομονὴν πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ.

— Πόσον, Σαντούτη, ἐξηκολούθησε, πόσον ἦσαν θελητικοὶ οἱ ὠραῖοι μετ' αὐτοῦ περίπατοί μου ὑπὸ τὰ ἀνθηρὰ δένδρα, περίξ τοῦ ἀναβρυτηρίου τούτου, τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ πλουσίου καὶ χλοερῷ τάπητος! Πόσον ὠραῖαι αἱ θαλασσαι ἐκδρομαὶ μας ὅταν ἐλαφρὸς ἄνεμος ἐρρυτίδου τὴν ἀργυρὰν ἐπιφάνειαν! Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι, ἡ μελαγχολία του, τὸ τελειότερον στόλισμα τῆς εὐγενοῦς μορφῆς του, ἐγένετο μεγαλειτέρα ὅτε εὐρίσκετό πλησίον μου. Ἐνόμιζες ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος προησθάνετο τὰς δυστυχίας, τὰς ὁποίας μὰς ἐπεφύλαττε τὸ μέλλον. Ἡμῖν ἀναξία τόσῳ ἀγνοῦ ἔρωτος, ἐγὼ ἥτις τὸν κατέβλησα, ἥτις τὸν ἔκαμα νὰ ὑποφέρῃ τόσον χρόνον διὰ τῆς σκληροτέρας ἀδιαφορίας μου!... Ἡμέραν τινα εὐρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τούτου, ὁ Κοσρώφ τότε μοὶ εἶδειξε κατ' ἄρχας τὸν κυανοῦν θόλον τοῦ οὐρανοῦ, κατόπιν τὴν κυανόλευκον ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ μοὶ εἶπεν: «Μακρουή, ἐδῶ ἢ ἐκεῖ ἐπάνω»· τοῦ εἶπον νὰ μοὶ ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους του, «Μακρουή, μοὶ εἶπε, μόνον τὸ πεπρωμένον ὑπάρχει διὰ τὴν δυστυχῆ ἀνθρωπότητα, καὶ τὸ πεπρωμένον τοῦτο ἔχει δύο ὄψεις... Ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ ὅ,τι ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἄπειρον εὐτυχίαν καὶ ἀποφεύγει ὅ,τι ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀνεπιστρεπτὴν δυστυχίαν. Ἐὰν προχωρήσω πρὸς τὴν εὐτυχίαν θὰ ἐγγίσω τὴν ἀθανασία... διότι θὰ εἶμαι πολὺ πλησίον τοῦ οὐρανοῦ, ἐὰν ὅμως βαδίσω πρὸς τὴν δυστυχίαν, ὦ! μεῖνε βεβασία, ἀγαπητή μου, τὸ ἀχανές αὐτὸ βάραθρον θὰ μὲ καταπίη.»

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς σιγῆς ἡ ἀτυχῆς νεανὶς ἀνέκραξεν:

— Εἰμαρμένη! εἰμαρμένη, σκληρὸν δόγμα, κεραυνόβολο ἐχθρὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς σώζεται! Τίς θὰ ἠμυρσθήτῃ τὴν ἰσχύν σου; Ποῖος θὰ ἀμφιβάλλε περὶ τῆς ὑπάρξεώς σου; Εἶτε κατερχώμεθα μέχρι τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς κοινωνίας διὰ νὰ εὐρωμεν ἐκεῖ τὴν ἀθύσσον, εἶτε ἀνυψώμεθα εἰς τὴν ὑψηλοτέραν σφαῖραν διὰ νὰ ἤμεθα ἀπρόσιτοι εἰς πάντας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἰσχύν καὶ ὡς πρὸς τὴν δύναμιν, ἡ εἰμαρμένη θὰ μὰς ἐπρόφθανε πανταχοῦ. Μὰς εὐρίσκει αὕτη ἐν τῇ ἀθύσσῳ; δύναται νὰ μὰς ἀνυψώσῃ ἴσως· μὰς συναντᾷ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν σφαῖραν; δύναται νὰ μὰς κατακρημνίσῃ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὕψους, γενόμενοι θύματα τῶν προσβολῶν της, αἵτινες δὲν φεῖδονται οὐδενός... Τίς θὰ ἔλεγεν ὅτι, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ Κοσρώφ ἐπλανᾶτο εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἔζων ἐν τῇ ἐρημίᾳ μακρὰν τοῦ θορύβου τοῦ κόσμου, τίς θὰ ἐσυλλογίζετο ὅτι ἡ τρομερὰ εἰμαρμένη θὰ ἐβάρυνεν ἡμέραν τινα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας, ὅτι θὰ μὰς εἶδεικνε τὴν ἔξοδον ἥτις μὰς ἐξήγαγεν ἀμφοτέρους ἐκ τῆς ἐρημίας μας διὰ νὰ μὰς πλησιάσῃ ἐκ νέου καὶ μὰς κτυπήσῃ κατόπιν διὰ τῶν θανασιμοτέρων κτυπημάτων της; Τίς δὲν θὰ παρεφρόνει...

Αἴφνης ἡ Μακροῦ διεκτόπη ὅπως δώσῃ νέαν ἰσχὺν εἰς τοὺς λόγους της.

— Ἀλλὰ, τί λέγω, Σαντούτη; συγχώρησον τὴν μακίαν ἀπωλεσθείσης ὑπάρξεως ὡς εἶμαι ἐγώ. Αὐτὸ ὀνομάζεται εἰμαρμένη, μεγάλη Θεε! Ἀλλὰ, τί λέγω; Ὅχι... εἰμαρμένη, ὄχι πεπωμένον· ταῦτα εἶνε ἰδέαι σκοτειναί, ἀντιλογίαι τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὸ ὅποιον διὰ τῆς ἀνισχύρου ἀντιλήψεώς του, ζητεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀκατανόητον ἀπόφασιν τῆς Θείας Προνοίας... Ἡ Θεία Πρόνοια δὲν λέγει: «Πατέρες καὶ μητέρες, αἱ ἁμαρτίαι σας θὰ πέσωσιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν τέκνων σας καὶ τῶν ἐγγόνων σας, μέχρις ἐβδόμης γενεᾶς;» καὶ ἰδοὺ, Σαντούτη, ἡ ἐκπλήρωσις τῆς Θείας ταύτης ἀπειλῆς. Ἐθυσιάσθημεν διὰ τὴν ἐξιλέωσιν τῶν ἁμαρτημάτων τῶν γενεῶν μας. Οὐδὲν βεβαιότερον τῆς τιμωρίας ταύτης. Πράγμα πολὺ φυσικόν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἡ εἰμαρμένη εἶνε ἀνίσχυρος. Εἶνε ἀληθές ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀντισταθῶ εἰς τὴν αὐστηρότητα τῆς δοκιμασίας αὐτῆς, εἰς τὴν πικρίαν τοιοῦτου ποτηρίου, ἀλλὰ δύναται ἡ θέλησις Ἐκείνου ὅστις μὲ ἔκαμε νὰ ὑποφέρω τὴν δοκιμασίαν ταύτην, θέλησις τὴν ὅποιαν δὲν παύω νὰ εὐλογῶ, νὰ δεχθῆ τὴν θυσίαν μου ὡς ἐκπλήρωσιν τῆς δικαιοσύνης του.

Δάκρυα, ὅμοια πρὸς σταγόνας ὁρόσου πιπτούσης κατὰ τὴν πρωίαν ἐπὶ καθαρῷ κρυστάλλου, διέβρεχον τὰ βλέφαρα τῆς Μακροῦς, καὶ τὰς ὠχρὰς παρεάς της. Ἡ δυστυχῆς κόρη διὰ τῶν δακρύων προσεπάθει νὰ καταστήσῃ ἀβλαβὲς τὸ δηλητήριον, ὅπερ ἐπότισε τὴν καρδίαν της... Ἐνῶ δὲ ἐστηρίζετο ἰσχυρότερον ἐπὶ τῆς Σαντούτης, πρὸ τοῦ νὰ ἀφήσῃ τὴν σκιάδα, περιέφερε διὰ τελευταίαν φορὰν τὰ πλήρη λύπης βλέμματά της ἐπὶ τῆς ἀπεράντου θαλάσσης καὶ εἶτα διηυθύνθη πρὸ τὴν οἰκίαν λέγουσα πρὸς τὴν Σαντούτην.

— Ἀλλόκοτον πρᾶγμα, δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὴν δυσάρεστον ἐντύπωσιν καὶ τὸν τρόμον τὸν ὅποιον αἰσθάνομαι ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς θαλάσσης... καὶ μ' ὅλον τοῦτο, πρὸ ὀλίγου ὅτε τὴν ἐβλεπον ἐγενόμην σχεδὸν τρελλή ἐξ ἠδονῆς. Τί σημαίνει ἡ μεταβολὴ αὕτη, Σαντούτη;

— Ὅτι αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ὑποκειμέναι εἰς τὰς πλέον ἰδιοτρόπους μεταβολὰς. Ἄλλως τε, Χανούμ, ποῖον πρᾶγμα εἶνε σταθερὸν εἰς τὸν κόσμον;

— Ὑπάρχει ἐν τούτοις ἐν πρᾶγμα μόνιμον, σταθερὸν, ἀθάνατον, λέγει ἡ Μακροῦ, καὶ τοῦτο εἶνε ἡ ψυχὴ. Ἡ ψυχὴ, ἡ αἴσθησις αὕτη πνοή, ὅμοια πρὸς τὴν ἀνωτέραν ὑπάρξιν, ἐξ ἧς ἀπορρέει, μένει ἀναλλοίωτος εἰς ἀπάσας τὰς περιπετείας καὶ τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Αὕτη εἶνε τὸ στερεὸν καὶ μόνιμον ἔρεισμα τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ σώματος καὶ συγχρόνως ἡ παρηγορία του εἰς τοὺς πόνους καὶ ἡ ἀνακούφισις εἰς τὰ δεινά του. Ὅταν τὸ σῶμα καταβάλλεται ἡττώμενον ὑπὸ τῶν ταραχῶδων μεταβολῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς αἵτινες τὸ κατατρώγουσι καὶ τὸ φθείρουσι, τότε ἡ ψυχὴ, ἥτις ἔχει ἐκπληρώσει τὰ καθήκοντά της, ἵπταται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐξ ὧν κατηῆλθεν.

Ἡ Μακροῦ καὶ ἡ Σαντούτη εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. Τὰς ἐπομένους ἡμέρας ἡ Μακροῦ ἐξήρχετο ὅτε μόνη, ὅτε δὲ συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Σαντούτης. Κατὰ τοὺς περιπάτους αὐτῆς διήρχετο διὰ τοῦ κήπου καὶ ἐπλανᾶτο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρήμων γειτονικῶν πεδιάδων. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀέρος τὴν ὠφέλησεν, ἀλλ' αἱ λυπηραὶ καὶ δυσάρεστοι συγκινήσεις αἵτινες

τὴν ἐκυρίευσον ἐπὶ μᾶλλον, ἀντὶ νὰ βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν της, τὴν κατέστησαν σοβαρωτέραν καὶ φοβερωτέραν.

Ἡμέραν τινα, ἄμα τῇ πρωΐᾳ, ἡ δυστυχῆς κόρη ἀφῆκε τὴν πατρικὴν οἰκίαν.

Ἡ ὁρὸς τοῦ φθινοπώρου διεχύνετο εἰσέτι ἐπὶ τῆς ἀποξηρανθείσης γλῆς, οἷοι ὁ ἥλιος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐξακοντίσει ἐπ' αὐτῆς τὰς πυρίνους ἀκτῖνας του.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς, γαλήνιος καὶ ἀνεφελος. Ρόδινοι αὐγὴ ἤρχιζε νὰ ἀναδιπλώη τὸ σκοτεινὸν παραπέτασμα τῆς νυκτός, καὶ νὰ καταδιώκῃ ἀστέρας τινάς, οἵτινες, πλανώμενοι εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ὀρίζοντος, ἐτόλμων μόλις νὰ λαμπώσι.

Τὸ πρόσωπον τῆς Μακροῦς ἦτο ὡσαύτως καθαρὸν ὡς ὁ οὐρανός... Οὐδ' ἐλάχιστον ἀπεικόνισμα θλίψεως ἐξέφραζε τὸν ἀντιόν, ἀσυνήθης χαρὰ ἐπλημμυρεῖ τὸ μέτωπόν της, περὶ τὸ ὅποιον μελανὴ κόμη ἤρέσκετο νὰ κυματίζῃ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου σειομένη. Ἐπροχώρησε βραδέως μέχρι τοῦ μέσου τοῦ κήπου καὶ ἀντὶ νὰ διευθυνθῆ πρὸς τὸ ἀναβρυτήριον, ἔλαβε τὴν ὁδόν, τὴν ἄγουσαν πρὸς τὰ δύο μνημεῖα.

Ἐκεῖ ἐσταμάτησεν ἐπὶ στιγμὴν ἐνώπιον τοῦ φραγμοῦ, τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἔχουσα ἐπὶ τοῦ στήθους, βεβουλισμένη εἰς βαθεῖς ρευθασμούς. Αἴφνης, ἀποσπασθεῖσα τῶν ρευθασμῶν της, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ φραγμοῦ καὶ εἰσῆλθεν.

Ὅπισθεν τῶν ὑψηλῶν ὁρέων τοῦ Μαλτεπέ, ὁ ἥλιος ἐκύλιεν ἤδη τὸν λάμποντα δίσκον του ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος καὶ διέχυνεν ὡς κύματα τὰς χρυσαῖς ἀκτῖνάς του ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολυκλάδων δένδρων.

Ἡ ἀμαυρὰ σκιά τοῦ ἀσύλου τούτου τοῦ θανάτου εἶχε διασκορπισθῆ, καὶ οὐδεὶς θόρυβος ἐτάραττε τὴν μυστηριώδη σιγὴν τοῦ μέρους ἐκείνου.

Ἀηδῶν μόνον ἀνευ συντρόφου, κεκρυμμένη ἐν τῷ μέσῳ τῶν κλάδων, ἐτόνιζεν ἐκ διαλειμμάτων ἄσματα μελωδικώτατα καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἀπηύθυνε ταῦτα πρὸς τὰς ψυχὰς ἐκείνων, ἐξ ὧν τὸ θνητὸν περίβλημα ἀνεπαύετο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἀφοῦ ἐσκέφθη, ἐπλησίασε βραδέως τὸν πένθιμον βωμόν...

Γονυπετήσασα ἠσπάσθη τὸν ψυχρὸν λίθον, εἶτα, διευθυνθεῖσα πρὸς τὸ μνημεῖον τῆς μητρὸς της, ἐκάθησεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἤφατο διὰ τῶν χειλέων της τὸν παγερὸν λίθον. Ὅτε ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν, τὸ πρόσωπόν της ἔλαμπεν ὑπὸ ἀσυνήθους λαμπείας· οἱ πλημμυροῦντες ἐκ δακρύων ὀφθαλμοὶ της ὠμοῖαζον πρὸς δύο φωτεινὰ σφαίρας.

Αἱ χεῖρές της ὑψώθησαν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, τὰ ρόδινα χεῖλη της ἀπήγγειλον δεήσεις πρὸς τὸν Θεόν.

Τὴν εὐρον ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἐξηπλωμένην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μὲ τὸ στόμα ἡμιάνοικτον εἰσέτι, ὡς ἵνα ἀποπερατώσῃ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν αἰώνιαν ἱκεσίαν της. Ἡ ψυχὴ ἀπέπτη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐπὶ τῶν πτερύγων ἀγγέλου, ἵνα καταθέσῃ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Δημιουργοῦ τὰς διαπύρους δεήσεις, ἃς προσέφερον εἰσέτι τὰ πεπηγότα ὑπὸ τοῦ θανάτου χεῖλη της.

Τὴν ἐπαύριον τῆς πένθιμου ταύτης ἡμέρας, ὁ δυστυχῆς πατὴρ ἐκοιμάτο τὸν αἰώνιον ὕπνον.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΑΔΕΛ

Τ Ο Μ Υ Σ Τ Ι Κ Ο Ν

Ἡ βαρωνὶς ἐδίσταζεν ἰδοῦσα αἴφνης ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰς πρῶτας γραμμὰς τῆς ἐπιστολῆς. Τὸ πρόσωπόν της, ὠχριάσαν ἐκ συγκινήσεως, διεστάλη θιαυότερον καὶ ἀγρίως ἔλαμψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς.

— Διέκοψα τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

Ἐὼς ἔβηκεν ἐν σπουδῇ τὴν ἐπιστολὴν ἐντὸς συρταρίου, κλειδῶσας αὐτὸ πρὸς περισσοτέραν προφύλαξιν.

— "Ὅχι, ἀπεκρίθη, δὲν ἔγραφα πρὸς ὑμᾶς, εἶνε ἐπιστολὴ δι' ὑποθέσεις μου.

— "Ἐλα δά, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία δὲ Γούγκα, συνοδεύουσα τοὺς λόγους καὶ δι' ἀγρίου καγχασμοῦ, μὴ ψευδεσθε, δὲν γράφει κανεὶς ἕνεκα ὑποθέσεων καθ' ἣν στιγμὴν κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του καὶ γνωρίζω κάλλιστα πρὸς ποίαν γράφετε, καὶ δὲν ἤμπορῶ ἐγὼ νὰ κάμω τίποτε, διότι ἐμὲ δὲν μὲ ἀγαπᾶτε, διότι οὐδέποτε μὲ ἠγαπήσατε... μὲ ἠγαπήσατε διότι ἐρρίφθη ἐμπροσθεν ὑμῶν, ἀλλὰ ἡ καρδία σας ἦτο ξένη πάντοτε πρὸς ἐμὲ. Ἐκείνην, τὴν ὑποίαν ἀγαπᾶτε!... Πόσα θὰ ἔδιδον διὰ νὰ ἀγαπηθῶ καὶ ἐγὼ τοιοῦτοτρόπως!... Ἐκείνην!... δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ εἶπω τὸ ὄνομά της, ἔμεινε πάντοτε χαραγμένον εἰς τὴν καρδίαν μου.

— Ἄς ἴδωμεν, εἶπεν ὁ Λαφρεσάνζ πειραθεὶς νὰ σκώψῃ, ἀν καὶ οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο εἶχεν ἐπιθυμίαν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ ἐν ἣ αὐτὸς εὐρίσκετο θέσει, δὲν ἤλθατε βεβαίως ἐδῶ διὰ νὰ μοῦ δείξετε τὴν ζηλοτυπίαν σας!

— Διὰ νὰ σᾶς δείξω τὴν ζηλοτυπίαν μου! εἰς σᾶς! ἐγὼ; ὦ, ὄχι, οὔτε τὴν δύναμιν ἔχω, οὔτε τὸ θάρρος. Μὲ βλέπετε ὅτι δὲν εἶμαι ὠργισμένη, δὲν εἶμαι βιαία· σεῖς μ' ἐδαμάσατε, σεῖς εἴσθε ἡ τιμωρία μου!

— Ἔστε ἐρασιμωτέρα, παρακαλῶ, διέκοψεν αὐτήν, προσπαθήσατε καὶ πάλιν νὰ σκώψῃ.

— Ναί, ἐπανέλαθεν ἡ κυρία δὲ Γούγκα ζωηρότερον, κατὰ πρῶτον ἐπὶ ζωῆς μου ὑποφέρω, κισθάνομαι ὅτι πάσχω μεγάλως καὶ μάτην ἀγωνίζομαι ν' ἀντιπαιλαίσω...

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

— Ἀληθῶς εἶμαι κακὸν πλάσμα, ἀλλὰ σᾶς ἀγαπῶ, σᾶς ἀγαπῶ παραφόρως καὶ ποτὲ δὲν ἠγάπησα ἄλλον ἐκτὸς ὑμῶν!

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

— Καὶ νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ μονομαχήσετε; εἶπεν αἴφνης ἐν μεγάλῃ παραφορᾷ. Νομίζετε ὅτι θὰ μονομαχήσετε; Ἄλλ' ἐγὼ εἶμαι ἰκανὴ νὰ ὑπάγω νὰ χῶσω τὰ δάκτυλά

μου εἰς τὰ μάτια τοῦ ἀχρείου ἐκείνου Χαίγικελ διὰ νὰ ἐμποδίσω τὴν μονομαχίαν αὐτήν.

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

— Τί; ἰσχυρίζεσθε ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, ἀπεκρίθη, καὶ θέλετε νὰ μὲ ἀτιμάσετε;

— Ἐλα δά, καὶ δὲν μοῦ λέγετε τί σχέσιν ἔχει ἡ τιμὴ ἢ ἡ ἀτιμία μὲ ἐν παραμικρὸν πρᾶγμα; Ἐρραπίσατε ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις δὲν εἶχε παρὰ νὰ σᾶς ἀποδώσῃ αὐθωρεὶ τὸ ῥάπισμα, ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ νὰ σᾶς φονεύσῃ, τὸν προκαλῶ ἄν εἶνε ἰκανὸς νὰ τὸ πράξῃ.

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

— Λέον, εἶπε, σᾶς ἐξορκίζω, ἀφήσατε τὴν μονομαχίαν αὐτήν. Νὰ σᾶς εἶπω, ἔχω χρήματα, εἶμαι πλουσία! Ἐὰν ἀναχωρήσετε μαζὺ μου, θὰ ἐκπατριθῶμεν, θὰ λησμονήσῃ τὴν ἄλλην, ἐκείνη δὲν εἶνε ἰκανὴ νὰ σᾶς ἐννοήσῃ, ἐγὼ δὲ θὰ σᾶς ἀγαπῶ μέχρις ὅτου καὶ σεῖς ἐπὶ τέλους μὲ ἀγαπήσετε· θὰ σᾶς καταστήσω κοινωνὸν τῆς χαρᾶς τοῦ βίου μου. Σᾶς καθικετεύω, Λέον, μὴ μὲ ἀπωθήσετε, βλέπετε πολὺ καλὰ ὅτι παραφρονῶν!

— Ἦσυχάσατε, τῇ εἶπε, μοῦ προξενεῖτε κόπον, δὲν δύναμαι νὰ διαγράψωμεν τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὲν ἔχετε καθόλου τὸ δικαίωμα νὰ μὲ κάμετε ν' ἀθετήσω τὸ καθήκόν μου.

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

— Προσεῖξατε, τῇ εἶπεν ἀποτόμως ὁ Λαφρεσάνζ, δείξας αὐτῇ τὴν θύραν τοῦ κοιτωνός του, εἶνε ἐκεῖ καὶ σᾶς ἀκούει.

— Ἔπρεπε νὰ τὸ ὑποπτεύσω, εἶπεν, ὑψώσασα τὴν κεφαλὴν, ἐνῶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της ἀπῆστραπτεν ὄλον τὸ μῖσος ὅπερ ἠσθάνετο κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ.

Καὶ προσέθηκεν ἀνοίξασα τὴν θύραν.

— Τὸν ἀφίνω ἐδῶ μόνον, ἀναχωρῶ. Ἐν ὅσῳ θὰ εἶνε ἐδῶ, ἐν ὅσῳ θὰ σᾶς προστατεύῃ ἐνκντίον μου, σεῖς ποτὲ δὲν θὰ μὲ ἀγαπήσετε...

Καὶ εἶπε νὰ τῇ ἀνοίξωσι τὴν θύραν ἀφυπνίσασα ἀποτόμως τὸν θυρωρὸν, μετὰ μικρὸν δὲ οἱ δύο φίλοι ἤκουσαν ἀπομακρυνομένην τὴν ἀμαξάν ἣτις ἔφερε τὴν κ. δὲ Γούγκα.

— Εἶνε τρελλή, εἶπεν ὁ Λαφρεσάνζ, ἀρχίσας νὰ γράξῃ.

Ἐὼς ἔβηκεν ἐπὶ τὴν ἀνταπόκρισίν σας, εἶπεν ἐγερθεῖσα, βεβαίως δὲ εἰς ἐμὲ γράφετε.

Ναί μὲν δὲν ἐνόει νὰ τὸν ἐπαίνεσθαι, διότι ἠρνήθη τὴν περιουσίαν αὐτῆς, ὡς καὶ τὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μετ' αὐτῆς φυγὴν καθόσον τοιοῦτό τι οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ διανοηθῆ ὁ Λαφρεσάνζ, αἱ δὲ ἀνωτέρω προτάσεις παραληρούσης γυναικὸς ἦσαν ἀνίκανοι καὶ οὐδαμῶς ἐπέδρων εἰς χρηστὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἦτο βίβαιον ὅτι ὁ παροδικὸς τοῦ Λαφρεσάνζ ἔρωσ πρὸς τὸ ἐπικίνδυνον ἐκεῖνο πλάσμα δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην σημεσίαν, ἀφοῦ ἡ καρδία ἦτο πάντῃ ἀμέτοχος, ἀπόδειξιν δὲ τούτου εἶχε τρανήν ἐν τῇ ἀγανακτῆσει ἣν ἐξεδήλωσεν ὁ νέος ἄμα εἶδε τὴν τιμὴν του ἐκτιθεμένην.

— ὦ ! ὅπως θὰ ἦτο μάλλον περίφροντις καὶ ἀσθενέστερος ἢ τὰς αὐτὰς παρακλήσεις τῷ ἔκαμνεν ἀντὶ τῆς βαρωνίδος ἢ Βέρθα δὲ Κερμόρ !

Ναί μὲν θὰ ἠρνεῖτο καὶ πάλιν, διότι πρὸ παντὸς ἐπέταπτεν αὐτῷ τοῦτο ἀσύστηρως ἡ τιμὴ του, ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν θ' ἀπεκρίνετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοσοῦτον ζηρῶς.

Ἡ Λαφρεσάνζ ἐπέρανε τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὁ φίλος του παρεδίδατο εἰς τὰς σκέψεις ταύτας.

— Ἰδοῦ, εἶπεν, ἀφοῦ ὑπέγραψεν, ἐδίπλωσεν, ἐσφράγισε καὶ παρέδωκε τὴν ἐπιστολὴν τῷ Μωροά τὴν ἐμπιστεύομαι εἰς σὲ καὶ ἂν δὲν πάθω τίποτε, θὰ τὴν σχίσω, ἄλλως θὰ τὴν δώσῃς σὺ ὁ ἴδιος.

Ὁ Μωροά ἦτο σφόδρα τετραγυμένος, καθόσον ἡ κατηγορία τῆς κ. δὲ Γούγκα ἦν εἶχεν ἀκούσει προσέβαλεν αὐτὸν κατὰ κράτος.

— Λέον, εἶπε μετὰ μικρὰν σιωπὴν, εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ σὲ ἄφιναν νὰ μονομαχήσῃς ἂν τὸ πρᾶγμα ἦτο δυνατόν, καὶ ὅτι θὰ σὲ ἀντικαθίστων ;

Ὁ νέος ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὸν τείνων τὰς χεῖρας.

— Μ' ἐρωτᾷς ἂν εἶμαι βέβαιος, φίλτατε, ἀπεκρίθη, εἶμαι βεβαιότατος, καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν γνωρίζω πῶς νὰ σοῦ ἐκφράσω ὅ,τι αἰσθάνομαι, βεβαιώσου, μονομαχῶ σχεδὸν μετὰ χαρᾶς.

— Τί ἐνόουεις ;

— ὦ μὴ θυμώσης, εἰς ἡμᾶς δὲν ἔχουν θέσιν αἱ μικροφιλοτιμίαι καὶ τὸ κάμνω αὐτὸ μετὰ μεγάλης μου χαρᾶς, εἶσαι πρεσβυτέρός μου καὶ ἐγὼ νεώτερός σου, ἐπομένως ὀφείλω νὰ βαδίσω πρῶτος καὶ τὸ κάμνω αὐτὸ μετὰ μεγάλης μου χαρᾶς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τὰ εἶχε μὲ σέ, τὸ ἔβλεπα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, τὸ ἐνόουν ἀπὸ τὰς κινήσεις του, διότι αὐτὰ τὰ πράγματα μαντεύονται. Ὅταν ἠγέρθη, ἤκουσα τὴν καρδίαν μου νὰ κτυπᾷ. Τί ; νὰ σὲ ἐγγίση, νὰ σὲ ὑβρίση ἐπὶ παρουσίᾳ μου, φίλε μου, ἀδελφέ μου, σέ, εἰς τὸν ὅποιον ὀφείλω τὴν σημερινὴν θέσιν μου; Ποῖος γνωρίζει τί θὰ ἐγενόμην μὲ τὸν χαρακτῆρα τὸν ἐλαφρὸν αὐτὸν τὸν ὅποιον ἔχω, ἂν δὲν εὐρίσκεσο πάντοτε πλησίον μου, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀποθαρρυνθῆς ἐκ τῆς νευρικῆς μου καταστάσεως. Νὰ ὑβρίση τὸν φίλον μου, τοῦ ὁποίου τὸ λογικὸν καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις εἶνε δι' ἐμὲ πολῦτιμα !

Καὶ ὁ νέος ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν ἡρεμωτέραν.

— Ἔλα, μὴ κλαῖς, φίλε μου, ἐναγκαλίσου με καὶ ἐξαπλώσου εἰς αὐτὸ τὸ κάθισμα, διότι ἐνωῶ ὅτι δὲν ἔχεις σκοπὸν νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ στιγμή. Ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ ὀλίγον, διότι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην καὶ διότι ἐπιθυμῶ νὰ ὑποδεχθῶ τὸν κύριον ἐκεῖνον...

Μετὰ μικρὸν ὁ Λέων Λαφρεσάνζ ἀπεκοιμᾶτο βαθείως, ἐνῶ

ὁ Φλαβιανὸς Μωροά μάλιστα ἐπειράθη νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ, ἀγρυπνήσας μέχρι τῆς αὐγῆς, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν φροντίδων, αἵτινες δὲν ἀφῆκαν αὐτὸν διόλου ἤσυχον.

Ἀπὸ τῆς ὀγδόης πρωϊνῆς ὥρας οἱ δύο μάρτυρες τοῦ Λαφρεσάνζ εὐρίσκοντο ἐν τῇ κατοικίᾳ του, κρούοντες τὴν θύραν τῆς εἰσόδου. Ἐκεῖνος ἐνεδύθη ταχέως, καλῶς κοιμηθεὶς μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ Φλαβιανὸς ἐξύπνισεν αὐτόν.

Οἱ δύο φίλοι τοῦ νέου ἐπράξαν καλῶς νὰ εὐχάσωνται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λαφρεσάνζ ἀκριβῶς τὴν ὕσθησαν ὥραν, διότι μετὰ ἐν τέταρτον ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Λαβρουίγερ ὡς σουηδοί, ὡς ἐλέγοντο, ἀξιώματιοί, οἱ κ. Σκόπνικ καὶ Ἐδγάρ Γούλβεργ.

— Σὰς ἀφίνω μὲ τοὺς κυρίους αὐτούς, εἶπεν ὁ Λαφρεσάνζ ἀποχωρήσας.

Ὡς εἶχεν εἰπεῖ, τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν ἐκκονίσθησαν ἐντὸς δύο λεπτῶν, τοῦ κόμητος Ὁθωνος ἀφέντος πρὸς τοῦτο πᾶσαν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς μάρτυράς του, πλην τῆς τῶν ὀπλων ἐκλογῆς, ὅτε δὲ ὁ Λαφρεσάνζ ἔμαθεν ὅτι ἐμελλε νὰ μονομαχήσῃ διὰ τοῦ ξίφους, μειδιᾶμα εὐαρεσκείας ἀπέστειλε τὰ χεῖλη του.

— Τοῦλάχιστον διὰ τοῦ ξίφους ἀμύνεται κανεὶς, ἐνῶ σφαῖρα πιστολίου ἐμποδίζει πᾶσαν ἄμυναν.

— Ἀλλὰ δὲν εἶσαι δυνατὸς εἰς τὸ ξίφος, εἶπεν ὁ Μωροά, μὴ δυνάμενος νὰ καταστείλῃ βαθὺν στεναγμὸν.

— Ὅχι βεβαίως, δυνατὸς δὲν εἶμαι, ἂν καὶ πολλάκις μοι εἶπεν ὁ ἐξαίρετος Βιζιάν ὅτι εἶχον μεγάλην κλίσην, χωρὶς νὰ μοῦ ἀποκρύψῃ ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐτελειοποιούμην, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης μου ὀκνηρίας. Ὅχι, δὲν εἶμαι δυνατὸς εἰς τὸ ξίφος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸ πιστόλι, καὶ ἐπὶ τέλους προτιμῶ τὸ ξίφος. Τί τὰ θέλετε ; εἶνε ἴσως ἰδιοτροπία μου, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παραμορφωθῶ ἀπὸ σφαῖραν.

Ἡ μονομαχία ἐπρόκειτο νὰ γείνη μετὰ δύο ὥρας, ἐν τῷ δάσει τῶν Βιγκενῶν.

Ὁ κ. Δεμιέρ, ὅστις ἐμονομαχήσῃ πρὸ τινῶν ἡμερῶν, ὑπέδειξε τερπνὸν ἐν Βιγκενίαις μέρος, ὅπισθεν τῆς λίμνης Δωμενίλ, ἐνθα οὐδαμῶς θὰ παρηνωχλοῦντο οἱ μονομαχοί, τῆς δὲ προτάσεώς του, δεκτῆς γενεμένης, ὁ Λαφρεσάνζ ἀπῆλθε μετὰ τῶν δύο μαρτύρων του, ἐνῶ ὁ Φλαβιανός, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑπμεῖνῃ, ἔδραμε κατόπιν τῶν ἐφ' ἀμάξης.

Εἰς τοῦτον διατάσσεται μεγίστη περίσκεψις, οὔτε νὰ εὐχάσῃ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μονομαχίας, οὔτε νὰ φανῇ πού ὀφείλει, ἵνα μὴ διεγείρῃ ἀπρεπῆ πρόκλησιν, ὅποτε οὐδὲν ἄλλο θὰ κατάρθου, εἰμὴ νὰ καταστήσῃ τὸν φίλον του γελοῖον ἢ ὅμως ἐλεύθερος ἀργότερον νὰ ἐκδικήσῃ τὸν φίλον του — καὶ τοῦτο ἐνόει νὰ πράξῃ, ἂν τῷ συνέβαινε δυστύχημά τι.

Ἄλλ' ὁ Μωροά ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τὸ ταχύτερον τὴν ἔκβασιν τῆς μονομαχίας, λαβὼν δὲ τὰς ἀπαιτούμενας προφυλάξεις, ἵνα μὴ παρατηρηθῇ, ἔφθασεν εἰς τὴν λίμνην Δωμενίλ, παρηκολούθησεν ἐξ ἀποστάσεως 500 περίπου μέτρων τὰς περικαμπτούσας αὐτὴν ἀμάξας, εἶτα δὲ ἐγκαταλείπων τὴν ἀμάξαν εἰσέδυσεν εἰς τὸ δάσος, καὶ τοιουτοτρόπως ἔφθασε μέχρι μικρᾶς ἀπὸ τῶν δύο ἀντιπάλων ἀποστάσεως.

Ὁ Λαφρεσάνζ εἶχεν ἤδη ἀπεκδυθῆ καὶ ἐλάμβανε τὸ ὑφ' ἐνὸς τῶν μαρτύρων του προσφερόμενον αὐτῷ ξίφος. Πρὸς διασταύρωσιν τῶν ξιφῶν ὑπέδειξεν ἡ τύχη τὸν κ. Σκόπνικ, οὗτος δὲ ἐξετέλεσε τοῦτο ἀνεπιλήπτως, καὶ ἀφοῦ εἶπε τὸ καθιερω-

μένον « Ἐμπρός, κύριοι », οἱ ἀντίπαλοι ἤρχισαν νὰ μονομαχῶσιν.

Ὅτε ὁ Μωροῦ, κεκουμμένος ὄπισθεν δένδρου κατεῖδε τὴν σπουδαίαν ὑπεροχὴν τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Λαφρεσάνζ, τὸν ἐγκατέλειψε τὸν ἀτυχῆ τὸ θάρρος του. Καὶ ναὶ μὲν, ὁ Λαφρεσάνζ καλῶς ἐχειρίζετο τὸ ξίφος, ἀλλ' ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀντιπάλου του ἦτο κατὰδῆλος. Ὁ κόμης Ὅθων κατὰ γράμμα ἐπαίξε μὲ τὸν Λαφρεσάνζ, ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε, φαίνεται, χαλυβδίνην πυγμὴν.

— Μὲ πόσῃν προσοχὴν πρᾶττειν τὴν ἀγωνίαν του ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Μωροῦ, σφόδρα ἀγωνιῶν. ὦ ! ἐχάθη ὁ προσφιλὴς, ἀλλὰ δυστυχὴς φίλος μου !

Ἐροφανῶς ὁ κόμης Ὅθων ἐζήτηε νὰ κουράσῃ τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ, ἵνα μείνῃ κατόπιν εἰς τὴν διάκρισίν του, καὶ τὸ τέχνασμα τοῦτο ἐνοήσαντες οἱ μάρτυρες τοῦ Λέοντος ἀπήτησαν ἤδη δύο δικλείμματα, πᾶν τὸ ἐπ' αὐτοῖς πράττοντες ἵνα σώσωσι τὸν πελάτην αὐτῶν· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ κατορθώσωσι, διότι ὅτε τὸ τρίτον ἐπανελήφθη ἡ μονομαχία, ὁ κ. Χαίγκελ ἐπέσπευσε τὰς προσβολὰς, καὶ αἱ προφυλάξεις αὐτοῦ ἐγένοντο προσεκτικώτεραι, ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἤθελεν ἤδη νὰ δώσῃ πέραν. Τότε ὁ Λαφρεσάνζ, ὅστις διετέλει ἡρεμώτατος, κατέβαλε τὴν ἐσχάτην προσπάθειαν, συγκεντρώσας δὲ τὰς ὑπολειπομένας αὐτῷ δυνάμεις ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν τραχύτητα τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ· προχωρῶν ἐπεχειρήσε προσβολὴν, καὶ μετὰ προσποιητὴν πρὸς τὰ κάτω ἀγκυρῶσιν ἐζήτησε νὰ τὸν προσβάλῃ πρὸς τὰ ἄνω, τοσοῦτον δ' ἐξετελέσθη ταχέως τὸ κίνημα, ὥστε μικροῦ δεῖν προσεβάλλετο ὁ κόμης, μὲ ὅλην τὴν βεβαιότητα ἣν εἶχε περὶ ἑαυτοῦ.

Ἄκων παρασυρθεὶς τότε οὗτος ἀνταπήνησεν, ὁ δὲ Λαφρεσάνζ προσεβλήθη εἰς τὰ πλευρά, τοῦ ξίφους τοῦ ἀντιπάλου του διατρύπησαντος αὐτὸν ἀικμπάζ. Ὁ ἀτυχὴς νέος ἐκλονίσθη, ἐπληξε τὸν ἀέρα διὰ τῶν χειρῶν, καὶ ἐπεσε πρηνῆς.

Ὁ κ. Χαίγκελ παρέειδε τὸ ξίφος του εἰς ἓνα τῶν μαρτύρων αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ἐνδύηται· οἱ δύο φίλοι του ἐχαιρέτισαν μετ' αὐστηρότητος, καὶ οἱ τρεῖς δὲ ὁμοῦ, χωρὶς νὰ μεριμνήσωσι τὸ παράπαν περὶ τοῦ πρακτείου, ἔφθασαν εἰς τὴν ἀμαξίαν ἣτις ἀγέμενον αὐτοῦς, καὶ ἀπῆλθον ἐν τάχει.

Ὁ Φλαβιανὸς ὄρμησεν ἐντρομος καὶ ἔφθασε τὸν ἰατρὸν ὅστις ἵστατο πλησίον τοῦ Λαφρεσάνζ, οὗ ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν.

Ὁ τραυματίας ἔκειτο ἀναίσθητος, ὁ δὲ ἰατρὸς σύνοφρος διέρρηξε τὸν χιτῶνα ἀποκαλύψας τὰς δύο πληγὰς, ἐξ ὧν ὀλίγιστον ἔρρεον αἷμα. Περιττὸν ἀπέβαινε νὰ εἶνέ τις χειρουργὸς ἵνα πεισθῇ ὅτι ἡ πληγὴ ἦτο σοβαρωτάτη.

Οἱ κύριοι Δεμιέρ καὶ Παῦλος Ριβάλ ἐβοήθουν τὸν Μωροῦ, ρίψαντες χαμαὶ τὰ ὑποστρώματα τῆς ἀμαξίας καὶ μετὰ μεγίστης προφυλάξεως μεταστρέψαντες τὸν ἀτυχῆ νέον ἐπὶ τοῦ πλευροῦ, διότι ὁ ἰατρὸς ὄφειλεν ἐκ παντός τρόπου νὰ καθάρσῃ τὴν πληγὴν ἵνα διευκολύνῃ τὴν ροὴν τοῦ αἵματος, μὴ ἐκπνεύσῃ δὲ μετὰ τινα λεπτὰ ὁ τραυματίας ἀποπνιγόμενος. Ἐπὶ τέλους μετὰ στυροειδῆ ἐντομὴν ἀνέβλυσε τὸ αἷμα πεφλάζον, ὁ δὲ χειρουργὸς ἀφῆκεν ἀνακουφίσσεως στεναγμὸν.

— Λοιπὸν, ἰατρέ, εἶπεν ὁ Μωροῦ μὲ τρέμουσαν φωνήν.

— ὦ ! δὲν δύναμαι ν' ἀποκριθῶ τίποτε, εἶπεν οὗτος, κινήσας ἐκφραστικῶς τὴν κεφαλὴν, διότι ναὶ μὲν ὁ πρῶτος κίνδυνος, ὁ ἄμεσος, ἀπεσοβήθη, ἀλλὰ ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ

δῶσω γνώμην διὰ τὴν πληγὴν· ἀκόμη δὲν γνωρίζω ποῖα ὄργανα εἶνε προσβεβλημένα. Ὅλα πρέπει νὰ τὰ περιμένωμεν... ἡ πληγὴ εἶνε σοβαρωτάτη, καὶ μοῦ ἐμπνέει μεγάλους φόβους.

— Εἶνε δυνατόν νὰ τὸν μεταφέρωμεν ; ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ Φλαβιανός.

— Εἶνε ἀνάγκη μάλιστα, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἀφήσωμεν ἐνταῦθα... μελονότι... — εἶθε ἀνὴρ, κύριε Μωροῦ, καὶ ὀφείλω νὰ σᾶς τὸ εἶπω — δὲν ἤξυρῶ ἐὰν κατὰ τὴν μεταφορὰν δὲν ἐκπνεύσῃ. Ἄ ! νέσι, νέσι, πόσον ὀλίγον προσέχετε τὴν ζωὴν σας ! Καὶ ὅλα αὐτὰ γίνονται διὰ μίαν γυναῖκα !

— Ναὶ, ἐπιθύρσειν ὁ Φλαβιανός, καὶ ποῖαν γυναῖκα !

Εἶτα δὲ μετ' ἀληθοῦς αἰσθημάτων ἐκπλήξεως :

— Ἰδοῦ, ἰδοῦ αὕτη !

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀμαξία ἐφάνη τρέγουσα ἐν μεγίστῃ ταχύτητι, ἀπὸ δὲ τῆς θυρίδος προέκυψεν ἡ συνεσταλμένη μορφή τῆς κ. δὲ Γούγκα. Ὁ Μωροῦ προχωρήσας,

— Ἠλθατε νὰ ἰδῆτε τὸ ἔργον σας, κυρία, τῆ εἶπεν, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπρόοιδον λύσσαν καὶ ἀπόγνωσιν.

— Σιωπᾶτε ! σιωπᾶτε λοιπὸν, εἶπεν ὑποκώφως... ἀπέθανε ; Αὐτὸ θέλω νὰ μάθω ! Τί ἐνδιαφέρει ἐμὲ ὁ θυμὸς σας καὶ τὸ μῖσός σας ;

— Δὲν εἶνε τὸ πρῶτον θυμὰ σας, αἶ ; ἐξηκολούθησεν εἰπὼν ὁ Φλαβιανός, εἶνε πολλὰ τὰ πτώματα, τὰ ὅποια ἐρίψατε εἰς τὸν τάρον !

— Ἄλλ' εἰπέτε λοιπὸν ζῆ ; ἀνέκραξε συστρέφουσα τὰς χεῖρας.

Ὁ Φλαβιανός οὐδὲ κἂν ἀπεκρίθη ἐπιστρέψας πλησίον τοῦ τραυματίου, ἐπλησίασε δὲ τὴν βαρωνίδα ὁ Παῦλος Ριβάλ καὶ τῆ εἶπε :

— Ναὶ, κυρία, ἀναπνέει ἀκόμη, ἀλλ' εἶνε πολὺ ἄσχημα, ὁ ἰατρὸς μᾶς λέγει ὅτι ἐνδεχόμενον ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν.

Ἡ νεκρὰ γυνὴ ἀφῆκεν ὑπόκωφον κραυγὴν, ἠτοιμάζετο δὲ νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀμαξίας, ὅτε ὁ Φλαβιανός ἐγερεθεὶς μετὰ ζωηρότητος ἐπορεύθη μέχρις αὐτῆς.

— Σᾶς ἀπαγορεύω νὰ τὸν πλησιάσετε, τῆ εἶπε ταπεινῆ τῆ φωνῇ, ἄλλως θὰ εἶπω ἐνώπιον ὄλων ὅτι δι' ὑμᾶς γνωρίζω. Φύγετε ! Ἀναχωρήσατε ! σᾶς ἀπαγορεύω νὰ τὸν πλησιάσετε, διότι καὶ πνοὴ ζωῆς ἐὰν τῷ μένει εἶνε δυνατόν, κατηραμένον πλάσμα, νὰ τῷ προσενησέτε καὶ πάλιν κακόν...

Καταβληθεῖσα καὶ ταπεινοῦσα τὴν κεφαλὴν ἡ κυρία δὲ Γούγκα ἐρριπτεν ἐπὶ τοῦ Φλαβιανοῦ βλέμματα μεστὰ ὀργῆς καὶ μίσους.

— Ἄχ ! αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ! αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ! ἐπιθύρσειν, ἐνῶ ὁ Μωροῦ διέταξε τὸν ἀμαξηλάτην ν' ἀπέλθῃ, δὲν θὰ μοῦ πέσῃ λοιπὸν ποτὲ εἰς τὰ χεῖρια !

Ὁ Λαφρεσάνζ δὲν εἶχε συνέλθει, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν οἱ φίλοι του ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν ἀμαξίαν, ἄφινεν ἀλγεινὸν στεναγμὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀνεώγησαν, ἡ δὲ κεφαλὴ του ἀνυψωθεῖσα ὀλίγον κατέπεσε πάλιν βαρέως.

— Ἀποθνήσκει ! ἀνέκραξεν ὁ Μωροῦ.

Ὁ ἰατρὸς ἐποίησε κίνημα ἀμφιβολίας, καθόσον ἠγνοεῖ τί ἐμελλε νὰ συμβῇ· ἀλλ' ὅτε ἐκαθέσθη πλησίον τοῦ τραυματίου ἐντὸς τῆς ἀμαξίας ἠδυνήθη νὰ βεβαιώσῃ εἰς τὸν Μωροῦ ὅτι ὁ φίλος του ἀνέπνεεν εἰσέτι... Καὶ ναὶ μὲν οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας ἀπέβαινον ἀσθενέστεροι, τὸ αἷμα ὅμως ἤρχισε νὰ ρεῖ, καὶ τοῦτο τοῦλάχιστον δὲν ἦτο εὐάρεστον, ἀλλὰ κατόπιν ὁποῦ

σον τὸ μέλλον ἦτο μεστὸν ἀνησυχῶν, ὅποσαι περιπλοκαὶ ἠδύναντο νὰ ἀναφανῶσιν!

Ἐπὶ τέλους ἡ ἀμαξία ἐφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν Λαβρουγιέρ, ὅτε δὲ ὁ τραυματίας ἐτέθη ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ διετάχθησαν τὰ πάντα, ὁ ἰατρός ἠδυνήθη νὰ εἶπῃ τῷ Φλαβιανῷ.

— Περισσότερον πρέπει τώρα νὰ φοβούμεθα. Ἡ ζωὴ κρέμαται ἀπὸ μίαν κλωστήν, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μᾶς ἐνδιαφέρει κυρίως, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζομεν εἶνε ἂν ἡ κλωστή αὐτὴ θὰ κοπῆ ἢ μὴ.

Παρῆλθον δύο μῆνες, καθ' οὓς ὁ Λαφρεσάνζ ἐκυλινδεῖτο ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς τὸν θάνατον, δύο παρῆλθον μῆνες, καθ' οὓς ὁ Φλαβιανὸς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπεμακρύνθη τοῦ προσκεφαλαίου αὐτοῦ. Ὁ ἰατρός ἐπανειλημμένως ἀπηγόρευε πᾶσαν ὀμιλίαν, πᾶσαν κίνησιν, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἀναπνοήν, ἂν ἦτο δυνατόν ἀπηγόρευεν αὐστηρότατα ὅποιαν δῆποτε συγκίνησιν. Περιττὸν λοιπὸν ἀποβαίνει νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν ἐφυλάσσετε ἡ θύρα τοῦ Λαφρεσάνζ· ὁ Μωροῦ ἐγένετο ἄλλος Κέρβερος.

Καὶ ἡ βαρῶνις αὐτὴ μετέβαινε πολλάκις τὰς ἡμέρας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λαφρεσάνζ, ἀλλ' ἀντὶ ὅποιαις δῆποτε θυσίας δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ πλειοτέρας τῶν ἀτελῶν ἐκείνων πληροφωριῶν, ἃς τῇ εἶδεν ἡ θυρωρὸς· πᾶν ὅτι ἠδύνατο νὰ μαθῆ ἡ κ. δὲ Γούγκα ἦτο ὅτι ὁ τραυματίας ἔζη κόμη, ὅτε μὲν παρέχων σημεῖα βελτιώσεως, ὅτε δὲ χειροτερεύσεως, καὶ πάντοτε πολλάς ἀφορμὰς ἀνυσυχῶν.

Ἐπὶ τέλους ἀκτις ἐλπίδος ἀνέλαμψε πρῶϊαν τινὰ ὁ ἰατρός ἐξέφρασεν εὐαρέσκειαν, λέγων ὅτι δι' ὑπομονῆς καὶ μεγάλης περισκέψεως ὁ τραυματίας θὰ ἐσώζετο. Διέφρευεν οὗτος μέγαν κίνδυνον, ποσάκις δὲ ὁ ἰατρός ἐθεώρησεν αὐτὸν χαμένον! ἀλλ' ἡ νεότης ἐνίκησεν.

Ὁ Λαφρεσάνζ ἔζησεν ἐπὶ δύο μακροὺς μῆνας ἐν μέσῳ φοβερῆς νάρκης κατὰ τὰς ὥρας τοῦ πυρετοῦ, ὅποτε ὁ νοῦς αὐτοῦ ἀλλοφρονῶν ἐπλανᾶτο, ἐν μόνον ὄνομα ἤρχετο ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ, τὸ ὄνομα τῆς Βέρθας. Νῦν ὅτε εὐρίσκειτο μακρὰν τῆς γοήσεως, ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς δὲν τὸν ἐμάγειον πλέον, ἡ γοητεία ἐξέλειπε καὶ αὐτὸς συνήρχετο. Ἐλαβεν ἐπὶ τέλους τὴν ἄδειαν νὰ ὀμιλήσῃ ἡμιφώνως, πολὺ ὀλίγον ἔλαθε τὴν ἄδειαν ν' ἀνταλλάξῃ ὀλίγα τινὰ μετὰ τοῦ φίλου του, καὶ τὸ πρῶτον ὄνομα τὸ ὅποιον ἐπρόφερεν ὁ νέος, ὅπερ ἤρχετο ὀλονέν εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ κατὰ τοὺς παραληρισμοὺς του ἦτο τὸ ὄνομα τῆς Βέρθας.

— Βέρθα! Βέρθα!

— Ναί, ἀνταπάντα μειδιῶν ὁ Φλαβιανός, ὁ ἔρως εἶνε φιλαυτος, διὰ τοῦτο καὶ προηγείται ἀπὸ ἐμέ ἡ δεσποινὶς Βέρθα, προηγείται ὅλων.

— Σὲ ἀγαπῶ καὶ σὲ πολὺ, ἐψιθύρισεν ὁ Λαφρεσάνζ.

— Ναί, τὸ ἠξεύρω, ἐπανελάθεν ὁ Φλαβιανὸς Μωροῦ, μὲ ἀγαπᾶς, ἀλλ' ὄχι μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔρχομαι κατόπιν, τὸ ἐννοῶ αὐτὸ καὶ δὲν ὀργίζομαι ἐναντίον σου, πιστεύσέ με, ἄλλως δὲ δύνασαι νὰ μὲ κάμῃς ὅ,τι θέλεις, ἐγὼ δὲν ζητῶ τίποτε ἀπὸ σὲ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ζήσῃς. Ἄ! φίλτατέ μου, ἐλησμόνησα πλέον τί σημαίνει προσευχὴ, ἀλλὰ τὴν ἐνεθυμήθην τώρα. Ἄχ καὶ νὰ ἠξευρες ὅποσον παρεκάλεσα τὸν Θεόν!

Ὁ Λαφρεσάνζ ἔρριψε περιπαθῆς ἐπὶ τοῦ φίλου του βλέμμα.

— Ὅλα αὐτὰ τὰ ἠξεύρεις, ἐπανελάθεν εἰπὼν ὁ Φλαβιανός, ἀλλὰ θέλεις νὰ σοῦ ὀμιλήσω πρὸ παντός διὰ τὴν δεσποινίδα δὲ Κερμόρ.

— Ναί, ἀπεκρίθη διὰ σημείου τῶν ὀφθαλμῶν ὁ τραυματίας.

— Λοιπὸν, χωρὶς νὰ σὲ κάμω νὰ μακραίνεσαι, δύναμαι νὰ σοῦ ἀποκριθῶ ὅτι ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Σιωδναὶ οὔτε ἐπὶ στιγμὴν ἐλείψαν νὰ ζητήσουν πληροφωρίας οὐο φορὰς τὴν ἡμέραν καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἀνεψιὰ των εἶνε ἡ αἰτία.

— Τὸ πιστεύεις;

— Βεβαίότατα.

Ὁ Λαφρεσάνζ ἐσίγησεν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του ἐξέφραζεν ἀνησυχίαν· προφανῶς εἶχε νὰ ἐρωτήσῃ τι τὸν φίλον του.

— Ἄν ἐπήγαινες νὰ ἔκαμνες μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν κυρίαν Σιωδναὶ, εἶπεν ἐπὶ τέλους τῷ Μωροῦ μετὰ μακρὰν σιωπῆν· ἔχεις τέλος ἀφορμὴν νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃς διὰ τὴν συμπάθειαν, τὴν ὅποιαν ἐξεδήλωσαν δι' ἐμέ, καὶ νὰ τοῖς εἶπῃς ὅτι εἶμαι καλλίτερα, ὅτι εἶμαι ἐκτός κινδύνου.

— Περιμένε νὰ γείνης καλὰ, σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ὑπάγω εἰς τοῦ θείου Φιλήμονος καὶ θὰ ἴδω τὴν δεσποινίδα δὲ Κερμόρ.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο· ὁ Φλαβιανὸς τὸ πρῶτον ἦδη ἀφῆκε τὸν φίλον του, ἀφοῦ ἔδωκεν αὐστηροτάτης ὀδηγίας εἰς τὴν θυρωρὸν.

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔλθῃ αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἐδῶ, τῇ εἶπεν, εὐθὺς ἀμα ἐγὼ ἐξέλθω, ἀρκεῖ δὲ μία συγκίνησις διὰ νὰ χάσωμεν τὸν τραυματίαν μας, ὁ ἰατρός μου τὸ εἶπε πολλάκις.

— Μένετε ἡσυχος, κύριε, ἀνταπάντησεν ἡ θυρωρὸς, ἦτις ἦτο ἀγαθὴ γυνή, ἠμποροῦν νὰ μὲ τσαλαπατήσουν, ἀλλὰ δὲν θ' ἀφήσω κανένα. Πηγαίνετε, κύριε, στὴν δουλειά σας, ἐγὼ θᾶξω τὸ κλειδιὸ ἐπάνω μου, κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ.

Ὁ Φλαβιανὸς Μωροῦ ἠσυχάσας κατὰ τοῦτο, μετέβη εἰς τὴν ὁδὸν Κωμαρτέν, ἡ θεία Ἐλθίρα δὲν ἦτο ἐκεῖ· ἐξελθούσα μετὰ τοῦ θείου Φιλήμονος· ἡ νεῆσις ἦτο μόνῃ ὁ Φλαβιανὸς τότε ἐπεμφε τῇ δεσποινίδι Βέρθα τὸ ἐπισκεπτήριον αὐτοῦ ἐπιμένων νὰ τὴν ἴδῃ· ἡ Βέρθα ἔσπερεζ τότε νὰ τὸν δεχθῆ. Ὁ Μωροῦ ἐξεπλάγη σφόδρα ἐκ τῆς μεγάλης ἀλλοιώσεως τῆς Βέρθας· ἀλλοιώσεως κατασῆλου.

— Δυστυχῆς κόρη, ἐψιθύρισεν, τί ὄχρον καὶ ἀδύνατον πρόσωπον, δυστυχῆς κόρη, πόσον ὑπέφερε καὶ πόσον ὑποφέρει ἀκόμη! Ἄ! ὁ Λέων ἔχει τύχην, ἂν καὶ δὲν εἶνε ἄξιος, δὲν ἔχω ἀνάγκην ἄλλων ἀποδείξεων διὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι τὸν ἀγαπᾶ ἀκόμη.

Αἱ λευκαὶ παρειαὶ τῆς κόρης ἐγένοντο κατέρυθροι, εὐθὺς ὡς ἡ νέα ἠκούσε τοὺς πρώτους λόγους τοῦ Φλαβιανοῦ! Εἶνε καλλίτερα! εἶπεν ἡ Βέρθα, ἐσώθη! ὦ! δύναμει νὰ εὐχαριστήσω τὸν Θεόν! τὸν ἰκέτευσά τόσον!

Ἄλλὰ νῦν, ὅτε ἐξέλειπεν ἡ ἀνησυχία, ὑπερίσχυεν ἡ πάλῃ τῆς καρδίας μέχρι τοῦ νὰ εἶπῃ ἡ Βέρθα τῷ Μωροῦ ὅτι ἐκ τῶν ἐφημεριδῶν ἔμαθε τὴν σεχωρωτάτην τοῦ Λαφρεσάνζ πληγὴν, ἀλλ' ὅτι ἐγνώριζε καὶ τὴν αἰτίαν τῆς μονομαχίας.

— Δεσποινίς, ἀπεκρίθη ζωηρῶς ὁ Φλαβιανός, ἡ ἀπατάσθε ἢ σας ἠπάτησαν· δὲν ἐμονομάχησεν ὁ Λέων χάριν τῆς κυρίας δὲ Γούγκα, ἀλλ' ἀνέλαθε γενναίως τὴν θέσιν μου καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἐμποδίσω. Ἐτρεξε πρὸ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἤρχετο νὰ μὲ προκαλέσῃ καὶ τὸν ἐκτύπησε κατὰ πρόσωπον καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπέμβασίς μου ἦτο περιττή. Ἡ γυνὴ αὐτὴ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἡ αἰτία, σας ὀρκίζομαι ὁμως εἰς τὴν

τιμήν μου ὅτι ἐγὼ ἤμην καὶ ὄχι ἐκείνη, καὶ ὅτι τὴν ὑπεράσπισίν μου ἀνέλαβεν ὁ Λαφρεσάνζ καὶ ὄχι ὅτι ἤθελε νὰ ὑπερασπισθῆ ἐκείνην.

Μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς Βέρθας δάκρυα ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς.

— Δεσποινίς, ἐπανέλαβεν ὁ Φλαβιανός, πρέπει νὰ συγγορήσετε νεανικὴν παραφοράν. Ὁ Λέων, ναὶ μὲν προσηνέχθη κάκιστα, ἀλλὰ τοῦ ἐγύρισαν τὸ λογικόν. Ποτὲ δὲν ἔπαυσε νὰ σὰς ἀγαπᾷ.

Ἡ νεανίς ἐκίνησεν ἠρέμα τὴν κεφαλὴν.

— Αὐτὸ ποτὲ δὲν θὰ τὸ πιστεύσω, εἶπε μετ' ἀλγεινῆς θλίψεως.

— Εἶνε ὅμως ἀκριβὲς καὶ πρέπει νὰ τὸ πιστεύσετε, ἐξῆς κολούθησεν ὁ Φλαβιανός συνηγορῶν ἐνθέρμως ὑπὲρ τοῦ φίλου του. Ἡ εἰκὼν σὰς εὐρίσκειται πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν του καὶ εἰς τοὺς παραλογισμοὺς του μόνον τ' ὄνομά σὰς ἤρχετο εἰς τὰ χεῖλη του.

— Σιωπήσατε! σιωπήσατε! διέκοψεν αὐτὸν ἡ δεσποινίς δὲ Κερμύρ, δὲν ἤμπορῶ, δὲν θέλω νὰ σὰς πιστεύσω, σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω.

— Αἶ, καὶ τί πρέπει νὰ τοῦ εἶπω, ὅταν ἐπιστρέψω; σκεφθῆτε, δεσποινίς, ναὶ μὲν εἶνε ἀκριβὲς ὅτι εὐρίσκειται ἐκτὸς κινδύνου, ἀλλὰ ζωηρὰ συγκίνησις καὶ μεγάλη λύπη δύναται ἀκόμη νὰ τὸν φονεύσουν... Τί πρέπει νὰ τοῦ ἀποκριθῶ; διότι πολλὰ θὰ μ' ἐρωτήσῃ.

— Εἶπατέ του, ἀπεκρίθη ἡ νεανίς, ναί, εἶπατέ του, ὅτι παρακαλῶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι τὸν παρακαλῶ καὶ θὰ τὸν παρακάλῃσω ἀκόμη ἐξ ὅλης μου καρδίας.

Ἦτο μικρὸν τοῦτο, ἀλλὰ πολὺ διὰ τὸν Λαφρεσάνζ, ἐδέησε δὲ νὰ ποιήσῃ ὁ ἀγαθὸς Φλαβιανὸς τὴν σύντομον ταύτην φράσιν δι' ἀτελευτήτων σχολίων.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ θεὸς Φιλῆμων ἐπορεύθη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ τραυματίου.

— Ἐρχομαι εἶπεν ὁ ἐξαίρετος ἀνὴρ, καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑλθίρας καὶ τῆς Βέρθας τὸ εἶπον εἰς αὐτάς ὅτι θὰ ἤρχομην νὰ μάθω διὰ τὴν ὑγίαν σας, ἀλλ' εὐχαρίστως βλέπω ὅτι μετ' ὀλίγων θὰ ἐξέλθετε. Αἶ! αἶ! ὁ ἀγαπητὸς μου καλὸς φίλος Λαφρεσάνζ θὰ ζῆσῃ, καὶ μετὰ ἓνα μῆνα θὰ σὰς κάμωμεν ν' ἀκούσετε ὠραίαν μουσικὴν. Ἡ φωνὴ τῆς Ἑλθίρας ἔλαβε τόσῃν δυνάμειν καὶ τόνον!

Ἡ ἀνάρρωσις ἔβαινε ταχέως, ὁ Λαφρεσάνζ ἀνέκτα δυνάμεις καὶ ταχέως τὴν ζωὴν, τὴν ὑγίαν, τὰς ἐλπίδας. Ὁ Φλαβιανὸς Μωρὰ φαιδρότατος παρέμενε νύκτα καὶ ἡμέραν πλησίον τοῦ φίλου του. Ἐσπέραν τινὰ καθήμενος παρὰ τὴν ἐστίαν μετὰ τοῦ φίλου του καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸν χάρτην, ὅστις ἐπληροῦτο ὑπὸ τῶν ἱερογλυφικῶν σημάτων τοῦ χρυσοῦ φύλλου, ἦτο βεβουθισμένος εἰς τὴν μελέτην αὐτῶν καὶ ἔστρεφε καὶ μετέστρεφεν αὐτὸν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ὡσεὶ μετὰ τὸσας ἀπίρους ἀποπειράς ἤρχισε νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θ' ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικόν.

— Ἀκόμη εὐρίσκεισαι εἰς τὴν μονομανίαν σου, εἶπε γελῶν ὁ Λαφρεσάνζ.

— Ἀκόμη! δὲν θὰ παύσῃ ποτέ!

Αἰφνης ὁ Φλαβιανὸς ἐγερθεὶς ἤρχισε νὰ πηδᾷ ἐν ἀταξίᾳ ἐντὸς τοῦ δωματίου.

— Ἐλα δά, μήπως ἐτρελλάθης; τὸν ἠρώτησεν ὁ φίλος του, τί ἐπαθες;

— Εἶμαι κουτός, μωρός! ἀνέμουαλος τὰ ἔχω ὅλα, ἀνταπήνησεν ὁ Φλαβιανὸς ἐξακολουθῶν τὸν χορὸν.

— Ἀποκρίσου, σὲ παρακαλῶ;

— Ναί, Λέων, ναί, φίλτατέ μου! εὐρῆκα μίαν ἀνοήσιαν! ἤμην ἀνόητος, ἡλίθιος ὡς οἱ Κινέζοι, ναί, ὡς οἱ Κινέζοι! ἦτο φανερόν πρᾶγμα, ἤμην ἡλίθιος ὡς οἱ Κινέζοι!

Μέρος τρίτον.

Ο ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Α'

Ἀνεπιτυχία.

Ἐν μέσῳ χειμῶν, ἐν ἑσπέρᾳ τοῦ δεκεμβρίου ζοφερᾷ ὑπὸ πυκνῆς καὶ παγερᾶς ὀμίχλης, ἀγοραία ἄμαξα ἵστατο ἔμπροσθεν τῆς μικρᾶς ἐκ ξύλου δρυὸς θύρας μονωρόφου, στυγνοῦ καὶ αὐστηροῦ ἐξωτερικοῦ μεγάρου κειμένου κατὰ τὴν ὁδὸν Ville - l' Evêque ὀπισθεν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἀνὴρ δὲ τετυλιγμένος εἰς εὐρεῖαν μηλώτην κατῆλθεν αὐτῆς καὶ πληρώσας τὸν ἄμαξηλάτην παρετήρησε προσεκτικῶς εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ παραθύρα.

— Αἶ, ἐψιθύρισε, πολὺ ἐνωρὶς ἦλθον, καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ περιμείνω. Πόσον ὠραῖον πρᾶγμα εἶνε μὲ αὐτὸ τὸ ψῆχος καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ὀμίχλην νὰ περιπατῶ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος! Μάλιστα... Τέλος πάντων δὲν θὰ εἶνε πολὺ εὐθυμος, διότι δὲν θὰ τοῦ φέρω καλὰς εἰδήσεις καὶ ὅσον ἀργότερα τὸν ἴδω, τόσον καλλίτερα θὰ εἶνε.

Ἐν τινὶ ἐκ τῶν μάλλον μεμακρυσμένων δωματίων τοῦ μεγάρου, ἰσχνός, νευρώδης καὶ ὑψηλὸς γέρων, ἐπεθεώρει μακρὰν ἀνταπόκρισιν περὶ αὐτὸν ἐπηγαινόμενον ἀθεοῦτως δύο γραμματεῖς σφραγίζοντες καὶ ταξιθετοῦντες πολυάριθμα δέματα περιέχοντα ἐπιστολάς γεγραμμένας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνθηματικῶς ἢ κρυπτογραφικῶς.

Ὁ γέρων παρετήρει προσεκτικῶς τὴν ἐπιστολὴν ἣν ὑπέβαλλεν αὐτῷ ὁ εἰς τῶν γραμματέων, ἐσημείου ἐν τῷ περιθωρίῳ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης μυστηριώδες τι σημεῖον καὶ μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν ὁ ἕτερος ὑπάλληλος προσήρχετο ἀθεοῦτως καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς μέχρι τέλους τῆς ἐργασίας. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ἀμφότεροι οἱ γραμματεῖς ἀπεσύρθησαν χωρὶς νὰ εἰπώσι τι κομίζοντες τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰ δέματά εἰς μεγάλα ἐκ μαροκινῶν δέρματος περιζώματα, ὁ γέρων ἔλαβε σημειώσεις τινὰς, εἶτα δ' ἐπέισεν ἠλεκτρικὸν κώδωνα.

— Νὰ εἰσαγαγῆς τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον θὰ σημανῇ ἐντὸς ὀλίγου καὶ θὰ ζητήσῃ νὰ μοὶ διηγήσῃ.

— Πολὺ καλὰ, ἐγδοξότατε.

Ὁ θαλαμηπόλος μέλαιναν φέρων οἰκοστολήν, βραχυπερισκέλιον καὶ μεταξωτὰς τοῦ αὐτοῦ χρώματος περισκέλιδας ἀπεσύρθη ὀπισθοχωρῶν.

Πένθιμον ἦτο τὸ δωμάτιον καὶ τὸ μέγαρον ὡς καὶ αὐτὴ ἡ Ἰψηλότης ἡ καθημένη παρὰ τὴν ἐστίαν, καὶ τὰ πάντα ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ ἐφαίνοντο μυστηριώδη καὶ ἀπαίσια.

Ἐκεῖνος, ὃν ἡ θαλαμηπόλος ἀπεκάλεσεν ἐγδοξότατον, ἦν

αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ γέρον πρίγκηψ, ὃν εἶδομεν ἤδη ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ βαρῶνου Ἄγγερλακ, τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πιγᾶλλου, ὅτε προήδρευε τῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων, δηλαδὴ τοῦ κοινητάτου τῆς γερμανικῆς κατασκοπείας τοῦ ἐνεργούντος ἐλευθεριώτατα ἐν τῷ αὐτῷ κέντρῳ τῶν Παρισίων. Ὁ πρίγκηψ ἐπερίμενον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς προσήλθον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς μικρὸν ἐκκρεμές καὶ καθ' ἑαυτὸν ὀμιλῶν.

— Οἱ δύο γραμματεῖς ἐξῆλθον διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀστόργου καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ συνήτησαν τὸν ἄλλον· θὰ περιμένῃ τώρα ἔμπροσθεν τῆς θύρας καὶ δύναμαι νὰ τοῦ δῶσω τὸ σύνθημα.

Ὡς βλέπει πᾶς τις, ὁ πρίγκηψ καὶ οἱ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἐκτελοῦντες οὐδεμίαν ἡμέλουν προφυλάξεως προσέχοντες καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα πράγματα. Ὡ! μόνον εἰς ἐκυτοὺς εἶχον ἐμπιστοσύνην, ἀκόμη δὲ ἐνδομύχως ἕκαστος αὐτῶν ὑπόπτενε τὸν γείτονα του, ὡς συμβαίνει πάντοτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους, οἵτινες ὑπηρετοῦσι μίαν καὶ τῇ αὐτῇ ἐνόχῳ ἰδέα.

Ὁ πρίγκηψ ἠγέρθη, καὶ λαθῶν μικρὰν λυχνίαν διήλθε διάδρομον καὶ ἀπλῆν αἴθουσαν μεγαλοπρεπῶς ὑπηρετισμένην διὰ πολυτελῶν ἐπιπέλων καὶ ἐκίνησε δις ἔμπροσθεν ὑλοπαρθύρου τὴν λυχνίαν, εἶτα δ' ἔφθασεν ἡρέμα εἰς τὸ σπουδαστήριον καὶ καθισθεὶς ἐπὶ τῆς θρονίδος τοῦ ἐβυθίσθη εἰς μεγάλην σκέψιν. Ἦσαν φοβεροὶ οἱ διαλογισμοί, οἵτινες συνεκινῶντο ἐν τῷ φαιλακρῷ καὶ στίλβοντι ἐκείνῳ κρηνίῳ! Ὅποσα μυστικὰ ἐκρῦπτεν ἄρα γε ὁ νοῦς ἐκεῖνος, ὅποσα δὲ διέπραξεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ βίου του, ὅστις ἐφάνετο χρηστὸς καὶ ἐμπνέων σεβασμὸν! Ἀμείλικτος ὡς ἡ εἰμαρμένη ἐξηκολούθει ἀπαρεγκλίτως τὸν δρόμον του, ἀπαθῆς φαινόμενος εἰς τὰς γωνίας καὶ τὰ ἄλλα, εἰς τὴν ἀπόγνωσιν καὶ εἰς τὰ δάκρυα τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐκλιπόντος, ἄλλος θὰ κατελαμβάνε τὴν θέσιν του καὶ θὰ ἐτελείωνε τὸ πᾶν.

Ὁ κώδων τῆς εἰσόδου ἀντήχησε καὶ ὁ θαλαμηπόλος ἐφάνη εἰσάγων τὸν ἄνδρα ὃν εἶδομεν περιπατοῦντα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου. Οὗτος ἐχαιρέτισεν ἐδαφιαίως καὶ κατεβίβασε τὸ μέγα περιλαίμιον τῆς μηλωτῆς, ἣν δ' ὁ Θεόδωρος Μενδῶ. Ὁ πρίγκηψ παρετήρησεν αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν ἔχων αὐτὸν ὄρθιον ἐνώπιόν του, εἶτα δὲ τῷ ἔδειξε διὰ τῆς χειρὸς καθισμα.

— Σήμερον τὴν πρωΐαν ἔλαθον παρ' ὑμῶν τηλεγραφεύμα, τῷ εἶπε ταχέως· βεβαίως πρόκειται περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως.

— Ναί, ἐνδοξότατε.

Αἱ λέξεις αὗται μόλις ἠκούσθησαν.

— Διατί, ἐάν ἡ ὑπόθεσις ἦτο σπουδαία, δὲν κατεφύγετε εἰς γενικὴν συνέλευσιν;

— Διότι εἰς ὑμᾶς μόνον ἤθελον νὰ καταφύγω... Ἐνδεχόμενον ν' ἀπατώμαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ πρό παντός νὰ σᾶς συμβουλευθῶ.

— Εἶνε λοιπὸν τόσον σπουδαία ἡ ὑπόθεσις;

— Ὁ ἐνδοξότατος θὰ κρίνῃ.

— Πολὺ καλὰ, ὀμιλήσατε, περὶ τίνος πρόκειται;

Ὁ Θεόδωρος ἐσιώπησεν ὡπως σταθμίσει τοὺς λόγους του καὶ εἶτα ἤρχισεν οὕτω:

— Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως, ἐνδοξότατε, μίαν ἐκτακτὸν συνέλευσιν, προκληθεῖσαν ὑπὸ γεγονότων, τὰ ὅποια εἶνε περιττὸν νὰ ὑπομνήσω, κατόπιν τῆς ἐξ Ἀγγλίας ἐπανόδου μου.

Ὁ πρίγκηψ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Πολὺ καλὰ, ἀπεφασίσθη ἡ βικρωνίς καὶ σὺ νὰ λάβετε εἰς τὴν κατοχὴν σας ἐν ἔγγραφον, τὸ ὅποιον καθ' ὑμᾶς εἶχε μεγίστην σπουδαιότητα, ἐν χρυσοῦν φύλλον, πλήρες χαρακτῆρων... δὲν εἶνε αὐτό;

— Ναί, ἐνδοξότατε.

— Λοιπὸν, τί τρέχει;

— Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ ὑπόθεσις εὐρίσκεται εἰς πολὺ κακὸν σημεῖον.

Ὁ γέρον ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Αὐτὸ ἦλθον νὰ σᾶς ἐκθέσω.

Καὶ ὁ Θεόδωρος Μενδῶ προσέθηκε μεμψιμοιρίως:

— Φοβοῦμαι πολὺ μήπως ἐξηπατήθημεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

— Ποῖος, ἡμεῖς;

— Ἡ βικρωνίς καὶ ἐγώ.

— Ἐξηγήσου.

— Διατάχθημεν νὰ λάβωμεν εἰς τὴν κατοχὴν μας τὸ χρυσοῦν φύλλον, καὶ λυποῦμαι ὅτι ἀναγκάζομαι νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὄχι μόνον δὲν τὸ κατωρθώσαμεν, ἀλλ' οὔτε νὰ λάβωμεν εἰς ἀντίγραφον τοὺς ἱερογλυφικοὺς χαρακτῆρας.

— Πάντοτε θὰ ἔχωμεν ἀνεπιτηδεύτητας καὶ ἀποτυχίας, εἶπε ξηρῶς ὁ πρίγκηψ ἐκδηλώσας διὰ τῆς φωνῆς του τὴν ὑπόκωφον αὐτοῦ ὀργήν. Ἐπρεπε τοῦλάχιστον νὰ ἐνθυμηθῆτε, κυρίε Μενδῶ, ὅτι διαθέτω φοβερὰ μέσα πρὸς τιμωρίαν σας.

— Ἐνδοξότατε, ἀνταπήνησε τρέμων ὁ ἀνταποκριτῆς τοῦ «Ἐσθινού Ταχυδρόμου», σᾶς ὀρκίζομαι ὅτι ἐν πταίῳ καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἦλθον ἐνταῦθα.

— Ἄς ἴδωμεν, εἶπατε τί ἔχετε πρὸς ὑπεράσπισίν σας;

Ὁ Θεόδωρος ἐσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου του χαρτοφυλάκιον καὶ ἐξαγαγὼν διάφορα χαρτῖα, ἅτινα ἦσαν τὰ φωτογραφικὰ δοκίμια, ἐπανέλαθε τὸν λόγον.

— Ἴδου δύο δοκίμια τὰ ὅποια ἔλαβα μὲ μεγάλην ἐπιτηδεύτητα, δὲν τὸ κρύπτω, τῇ φροντίδι τῆς κυρίας δὲ Γούγκα. Τὸ πρᾶγμα παρεσκευάσθη θαυμάσια, ἀτυχῶς ὅμως ἐξετελέσθη κακῶς.

— Καὶ πῶς τὸ γνωρίζεις;

— Εἶμαι βεβαίως, ἡ τοῦλάχιστον ἔχω πολλοὺς λόγους νὰ τὸ πιστεύω, καὶ ἴδου διατί.

Ὁ Θεόδωρος ἠγέρθη καὶ ἐκτυλίξας τὰ δοκίμια ἔθηκεν αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ πρίγκηπος.

— Ἴδου τὸ πρῶτον, ἐπανελάθει, ὡς ἐκ τῆς ἀντανεκλάσεως τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς πλάκῃς ἐγένοντο λευκαὶ ὀπαι... ἐν τούτοις ἔχομεν καθαρὰν τὴν πρώτην γραμμὴν... Κυττάξτετε καλὰ, ἐνδοξότατε, ἴδετε.

Καὶ ὁ Θεόδωρος ἐσυλλάβισεν:

1, 5, L, L, 2, 5, †, †, P.

Ἐκ τῆς δευτέρας γραμμῆς λείπουσιν εἰς τὸ μέσον τρία γράμματα L, 3, g ... ἐδῶ ἔχομεν μίαν ὀπην.

— Καὶ ποῦ θὰ καταλήξῃς! ὑπέλαβεν ἀνυπομόνως ὁ πρίγκηψ.

— Εἰς τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ τὸ δεύτερον δοκίμιον τὸ ὅποιον ἐπέτυχεν ἐξαιρετὰ δὲν ὁμοιάζει διόλου μὲ τὸ πρῶτον, αἱ δύο πρῶται γραμμαὶ εἶνε ὀλοτελῶς ἀνόμοιοι. Παρατηρήσατε καλῶς, ἐνδοξότατε.

Καὶ ὁ Θεόδωρος ἐπανελάθει τὸν συλλαβισμόν του.

— G, L, † 4 † X, — 3 † M—O' τὰ λοιπὰ ἔχουσιν ἀ-

ναλόγως, ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνω ὅτι τὰ δύο θακίμια εἶνε παντελῶς ἄσχετα. Τὸ πρῶτον δοκίμιον θὰ ἦτο τὸ καλὸν ἂν ἐπετύγγανε, διότι θὰ εἶχομεν τὸ πανομοιότυπον τοῦ φύλλου.

— Καὶ τὸ δεύτερον ;

— Τὸ δεύτερον δοκίμιον εἶνε ψευδές, εἴμαι βέβαιος... ἐν τῷ μεταξύ ἀφηρέθη τὸ χρυσοῦν φύλλον ἀπὸ τὸν ιδιοκτήτην του.. Πρόσωπόν τι ὑποπεύσαν ὅτι περιφερόμεθα περίξ τοῦ χρυσοῦ φύλλου καὶ ὅτι ἠθέλωμεν ἂν ὄχι νὰ λάβωμεν αὐτὸ εἰς τὴν κατοχήν μας; τοῦλάχιστον νὰ μάθωμεν τὸ περιεχόμενον του, ἀντικατέστησε τὴν καλὴν πλάκα διὰ τῆς ψευδοῦς.

— Καὶ ποῖος τὸ ἔκαμε αὐτό; ἠρώτησεν ὁ πρίγκηψ.

— Εἷς φίλος τοῦ ιδιοκτήτου τοῦ χρυσοῦ φύλλου ἄλλος δημοσιεγράφος, ὀνόματι Φλαβιανὸς Μωροῦ δεξιώτατος καὶ συνετώτατος ἀνὴρ, ὁ ὁποῖος παρενέβαλε μεγάλας δυσχερείας εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

Ἐγένετο σιωπὴ ἐπαναλαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ πρίγκηψ εἶπε:

— Πῶς συμβαίνει, ὥστε μὲ τὰ μέσα τὰ ὅποια δικθέτετε εἰς καὶ μόνος ἀνθρώπος νὰ σὰς ἐνοχλῇ; Πῶς συμβαίνει ὥστε νὰ μὴ δυναθῆτε νὰ ἐξοντώσετε τὸ πρόσκομμα αὐτό;

— Ἐγένετο ἀπόπειρα, ἐνδοξότατε, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ ἀτυχία μας... Ὁ συνταγματάρχης Χαίγ κελ ἤτοιμάζετο νὰ προκαλέσῃ αὐτὸν τὸν Μωροῦ καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ μονομαχήσῃ, ὅτε ὁ φίλος του...

— Ναι! ναι! διέκοψεν αὐτὸν ὁ γέρον, ἤξευρα τὰ λοιπὰ.

Καὶ πάλιν ἀνεπιτηδεύτητες. Πάντοτε καὶ πάντοτε ἔλλειψις ἀσφαλείας χειρός. ὦ! πόσον κηκῶς ὑπηρετεῖται τις, καὶ πόσον εἶνε ἀτυχῆς νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς του ἀνθρώπους ὑποδεεῖς!

Ὁ Θεόδωρος Μενδῶ ἐκυπτε τὴν κεφαλὴν, ἀναμένων νὰ παρέλθῃ ἡ θύελλα αὕτη, διότι ἐκ πείρας ἐγνώριζεν ὅτι δὲν ἐπραττε καλῶς ν' ἀναχαιτίξῃ τὸν πρίγκηπα ἐν τῇ ὀργῇ του. Ὁ φοβερὸς γέρον ἐκράτει εἰσέτι ἐντὸς τῶν δακτύλων τὰ δοκίμια τὰ ὅποια ἔστρεφε καὶ μετέστρεφεν, ὅτε στὰς ἐξαίρνης καὶ τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἐντὸς τῶν τετραγυμένων ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοδώρου Μενδῶ ἐξάκοντίσας,

— Ἄλλ' ἀποκρίθητί μου λοιπὸν εὐκρινῶς, εἶπε πῶς ἐλάβετε τὰ χαρτῖα αὐτὰ καὶ διατί δὲν τὰ ἔφερον ἢ βαρωνίς;

ὦ! ὁ Θεόδωρος Μενδῶ ἦτο κυνικός, καὶ ζητήσας ὀλίγον τὴν ἀπάντησιν του καὶ μὴ εὐρών αὐτήν, ἀλλ' οὐδὲ ὑπεκφυγὴν τινά, ἀπεκρίθη:

— Ἐγνώριζα ὅτι δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ σὰς ἠμολογήσῃ τὴν ἀνεπιτυχίαν τῆς.

— Λοιπὸν;

— Λοιπὸν, τὰ ἔλαβα ἀπὸ αὐτήν.

Ὁ γερμανὸς πρίγκηψ παρετήρησε πρὸς στιγμὴν τὸν Θεόδωρον Μενδῶ, ἡ τραχύτης τῶν χαρακτηριστικῶν του ἐμετριάσθη καὶ ἐπραῦνθη ὁ θυμὸς αὐτοῦ... Πραγματικῶς ἦτο εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ μαθητοῦ του.

— Πολὺ καλὰ, εἶπε, πολὺ καλὰ, ὅσον ὠραία καὶ ἂν εἶνε ἢ βαρωνίς, θὰ μάθῃ τί σημαίνει νὰ παίξῃ τὸ παιγνίδιον αὐτὸ με ἡμᾶς... Ἀξίζει ἐν μάθημα καὶ σὰς ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ εἶνε πολὺ σκληρόν.

Ὁ Θεόδωρος ὅστις ἐπεθύμει βεβαίως νὰ διευκολύνῃ τὴν θέσιν του ἀπέναντι τῆς βαρωνίδος, ἀπετόλμησε νὰ παρεμβῇ.

— ὦ! ἐνδοξότατε, εἶπε, δὲν ἐπιθυμῶ...

— Τί εἶπατε; ἀνέκραξεν ὁ πρίγκηψ, τί εἶπατε;... δὲν ἐπιθυμῶ;

— Ὅχι, ὄχι, ἐνδοξότατε, εἶπε τρέμων ὅλος ὁ Θεόδωρος, ἡ γλῶσσά μου εἶπεν ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, συγχωρήσατε τὴν φυσικὴν μου αὐτὴν συγκίνησιν.

Ὁ πρίγκηψ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν!

— Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ, μὴ ἐπιμένῃς, ἀποσύρθητι, μετ' ὀλίγον θὰ σοῦ φανερώσω τὰς θελήσεις μου ὡς πρὸς τὸ χρυσοῦν φύλλον, διότι δὲν ἐννοῶ νὰ ἐγκαταλειφθῇ; θὰ ἦτο πραγματικῶς πολὺ γελοῖον, ἂν δύο νέοι κἀπόρθευον νὰ μᾶς κάμωσι μέχρι τέλους ν' ἀποτύχωμεν, θὰ ἠρρυθρίατε δὲ νομιζῶ, καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη τολμηροῦ τινος ἔργου, θὰ γείνωσι τὰ δέοντα, ἴσως δὲ ἀναγκασθῶμεν ν' ἀντικαταστήσωμεν τὸν συνταγματάρχην Ὁθωνα διὰ δεξιωτέρου. Τέλος πάντων σοὶ λέγω ὅτι θὰ ἴδωμεν. Πήγαινε!

Ὁ Θεόδωρος Μενδῶ δὲν ἐκινεῖτο πῶσως, ὁ δὲ πρίγκηψ, ὅστις ἤρχισε πάλιν νὰ γίνηται ἀπότομος παρετήρησεν αὐτὸν ἐκπληκτικῶς εἰπὼν:

— Ἦκουσες;

— Μάλιστα, ἐνδοξότατε, ἀνταπήνησθε ταπεινῶς ὁ Θεόδωρος, ἀλλ' ἔχω ἀκόμη μίαν αἴτησιν νὰ υποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα.

— Ὁμίλει, εἶπεν ὁ πρίγκηψ κινήσας τὴν κεφαλὴν, κάμε ὅμως γρήγορα, διότι βιάζομαι.

— Ἐνδοξότατε, ἐπανέλαθεν ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Ἐθωνοῦ Ταχυδρόμου», παρασκευάζεται κίνημα ἀπεργίας, καὶ θὰ κληθῶμεν κατ' ἀνάγκην, ναι; νὰ δώσωμεν...

Ὁ πρίγκηψ κατένευσε.

— Κατὰ πάσαν πιθανότητα αἱ ἀπεργίαι θὰ ἐκραγῶσιν ἐν τῷ κέντρῳ, ἐξηκολούθησεν εἰπὼν ὁ Θεόδωρος Μενδῶ, καὶ φυσικῶς θὰ λάβω δικταγὴν νὰ μεταβῶ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ θέατρον τῆς ταραχῆς, ὅπως ἐμψυχώσω τὸ κίνημα διὰ τῶν ἀνθρώπων μας, συγκεντρῶν καὶ διευθύνων τὰς προσπάθειας αὐτῶν.

— Ἐξαίρετα.

— Θὰ ζητήσω δὲ τότε παρὰ τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ λάβω μαζί μου τὸν ἀρχαῖον δεσμώτην τοῦ Σπανόου Γότλιβ Θούρνερ. Εἶνε ρωμαλέος καὶ λίαν ἀποφασιστικὸς καὶ δὲν ὀπισθοχωρεῖ ἀπέναντι οὐδενός. Τὴν τελευταίαν φορὰν ἤμην καταμόνος, καὶ πραγματικῶς ἦτο πολὺ πιθανὸν νὰ μείνω ἐκεῖ...

Ὁ πρίγκηψ ἐσκέφθη ἐπὶ μικρόν, εἶτα ὁ ἀπεκρίθη:

— Ἐὰν σοὶ δοθῇ ἡ διαταγὴ ν' ἀνχωρήσῃς, δύνασαι νὰ λάβῃς μαζί σου τὸν Γότλιβ Θούρνερ...

Ὁ Θεόδωρος Μενδῶ ἠὲχαρίστησε δι' ἀκαταλήπτων λόγων, εἶτα δέ, ἰδαφικῶς χαιρετίσας, ἐξῆλθεν ὀπισθοχωρῶν.

Ὁ πρίγκηψ ἐσκέφθη ἐπὶ μακρόν, τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν κρύπτων, κατέληξε δὲ εἰς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα:

— Ἀξίζει νὰ τιμωρηθῇ αὐτὴ ἡ Ἐρριέττα!

Ἐγκαταλείπομεν τὸν πρίγκηπα, τὸν Θεόδωρον Μενδῶ καὶ τοὺς ἄλλους ἠμῶν αὐταῖς ὁπαδοῦς καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν Φλαβιανὸν Μωροῦ, ὃν ἀφήκαμεν χροσπηδούντα ἐν τῷ ᾠματίῳ τοῦ Λέοντος Λαφρεσάνζ, καταπλαγέντος ἐκ τοῦ κινήματος τούτου τοῦ φίλου του.

Ὀντως, μολονότι κατ' οὐσίαν ἡ ὁμιλία τοῦ Μωροῦ ἦτο πάντοτε φαιδρὰ μᾶλλον ἢ μελαγχολικὴ, ἐν τούτοις εἰς τὰς

πράξεις καὶ εἰς τὰς κινήσεις τοῦ ἤτο ἀπαθῆς καὶ σοβαρῆς ἔπρεπε λοιπὸν μεγίστη αἰτία νὰ προκαλέσῃ τὸν ὑπερβολικὸν ἐκείνον χρόνον τοῦ Φλαβιανοῦ, ὅστις ἐχώρει πρὸς τὸν κοιτῶνα ἀνατρέπων πᾶν τὸ προστυχόν. Ἐπὶ τέλους ὁ Λέων ἐσταμάτησεν αὐτόν.

— Ἡξεύρεις, τῷ εἶπεν, ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ μὲ ρίψῃς πάλιν εἰς τὸ κρεβάτι, διότι εἶμαι ἀκόμη πολὺ ἀδύνατος!

— Ναί, καλὰ λέγεις, τῷ εἶπεν ὁ Φλαβιανός, εἶνε γελοιωδέστατον αὐτὸ τὸ ὅποιον κάμνω, ἀλλὰ τί τὰ θέλεις; δὲν ἤμπορεσα νὰ κρατηθῶ. Φαντάσου τί σημαίνει ἐπὶ πέντε μῆνας νὰ προσκρούῃ κανεὶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καλύμματος, καὶ νὰ ἐπιμένῃ μετὰ ἡλιθιότητος καὶ μωρίας λέγων « Στραβοπατῶ » καὶ μὴ ἐννοῶν ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον πράγμα ἦρκει νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

— Ἐξακολούθει, ἀπήντησεν ὁ Λαφρεσάνζ, δὲν σ' ἐννοῶ διόλου καὶ ὁμολογῶ ὅτι προτιμῶ νὰ ὁμιλῆς μωρῶς παρὰ νὰ χηρεύῃς ἀτάκτως.

— Περιγέλα με, εἶπε γελῶν ὁ Φλαβιανός, κάμνεις καλὰ, λοιπὸν δὲν ἤμπορεῖς νὰ μ' ἐννοήσῃς.

— Εὐχριστῶ πολὺ! ὦραϊα... Λοιπὸν δὲν ἤξεύρω τί μοῦ γίνεται.

— Ὅχι, δὲν, ὅχι, δὲν εἶπα ἐγὼ ποτὲ αὐτό, ἔπρεπεν ὅμως νὰ συγχωρήσῃς ὀλίγον τὸν νευρικόν μου ἐρεθισμόν... Ἐἶνε τόσος καιρὸς!

— Καλὰ, θ' ἀρχίσῃς πάλιν βλέπω... ἤσυχασε καὶ ἐξηγήσου... Δύνασαι νὰ μοὶ εἶπῃς τί σημαίνουν αἱ ἐκφράσεις σου «ὡς οἱ Κινέζοι! ὡς οἱ Κινέζοι!»; ὁμολογῶ ὅτι ἀκόμη δὲν συνῆλθον.

Αἶφνης ὁ Φλαβιανὸς Μωροῦ γενόμενος ἡρεμώτατος ἀνταπήντησε:

— Τὸ ἐννοῶ, καὶ καταλαμβάνω ὅτι κατὰ τὴν πρώτην στιγμήν, κατὰ τὴν πρώτην παραφορὰν δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ τώρα, ὅτε συνῆλθον καὶ εἶμαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, εἶμαι πρόθυμος νὰ δώσω πᾶσαν πληροφορίαν. Ὅπως δὴποτε ἀπορῶ καὶ ἐγὼ ἀκόμη πῶς ἔγεινα τόσον μωρός. Ὡστε τοσοῦτον χρόνον νὰ προσκρούω ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσκόμματος.

— Μολονότι δὲν βιάζομαι, διέκοψεν αὐτόν ὁ Λαφρεσάνζ, ἀλλὰ πότε ἐπὶ τέλους θὰ ἤμπορέσῃς νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν.

— Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ ἐνόησα.

Καὶ ὁ Φλαβιανὸς Μωροῦ ἤνοιξεν ἐπιμελῶς τὸ χαρτίον, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα καὶ μεταπεφρασμένα τὰ ἱερογλυφικὰ σημεῖα τοῦ χρυσοῦ φύλλου.

— Σοῦ εἶπα «ὡς οἱ Κινέζοι», διότι ματαίως ἐπέμενον νὰ ἐξηγήσω κανονικῶς τὴν ἐπιγραφὴν, δηλαδὴ ἀναγινώσκων τὰ σημεῖα ὀριζουτίως τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου... Τοιοῦτοτρόπως ἀναγινωσκόμενα δὲν σημαίνουν τίποτε, ἐνῶ ὅταν ἀναγινωσθῶν καθέτως, ναί, ἐνόησες; καθέτως, ὡς οἱ Κινέζοι γράφουσι καὶ ἐξηγοῦν τὰ σημεῖα τοῦ ἀλφabethου των, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ φθάσωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα.

Ὁ Λέων παρετήρει καὶ πάλιν τὸν φίλον του μετ' ἀμφιβολίας.

— Ναί, ἀνέκραξεν ὁ Φλαβιανός ἠγανακτημένος τὴν φορὰν αὐτὴν ἐγγυῶμαι!

Καὶ προσέθηκεν:

— Ἀνάγνωσε.

Τότε δὲ ἀνοίξας καὶ πάλιν τὸ μακρὸν ἐκεῖνο χαρτίον, ἀνέγνω ἐκ προχείρου:

Alleco+Quiquen grogne+Angle galère+1523+ud+illes+488+est+coq+P+3 Pomponne!

— Ναί, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀφήσας στεναγμὸν ἀπείρου εὐχρησθήσεως, αὐτὸ εἶνε σαφές, διαυγές, ὡς τὸ ὕδωρ.

Ὁ Λαφρεσάνζ προσέβλεψεν αὐτὸν διαπορῶν μήπως περιεγέλα αὐτόν ὁ φίλος του.

— Ὁμολογῶ ὅτι ἂν ὁ γριφὸς σου ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ Δέρατος, τῶν Ἑσπερίδων, τοῦ μαγικοῦ δακτυλίου τοῦ Γύγου καὶ ὅλων τῶν πολυτίμων λίθων, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ ὄνειροπολήσῃ κανεὶς, ἐγὼ θὰ ἤμην ἀνίκανος νὰ τὸν λύσω.

— Καὶ ὅμως εἶνε ἀπλουστάτος, εἶπεν ὁ Φλαβιανός ἀνυπομονήσας, σοῦ ὀρκίζομαι ὅτι τώρα ἔχω τὴν κλεῖδα τοῦ αἰνίγματος καὶ θὰ τὸ λύσω. Νὰ σοῦ εἰπῶ, λαμβάνεις πέντε λεπτῶν ὑπομονήν; Ἄς λάβωμεν τὴν πρώτην λέξιν, «Alleco» δὲν σημαίνει τίποτε, καὶ πρέπει βεβαίως νὰ ἔχη μίαν ὀξείαν, ἥτις δὲν φαίνεται ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ θὰ εἶνε τότε Alléco... Λοιπὸν «Alléco» εἶνε ὄνομα πόλεως, καὶ θὰ εἶνε ρωμαϊκὸν ὄνομα μιᾶς πόλεως ἡμετέρας.

Ὁ Λαφρεσάνζ ἀνεζήτηε διὰ τοῦ νοῦ.

— Τώρα, εἶπεν, εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἔχῃς δίκαιον, διότι καὶ μ' ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν.

Εἶτα δέ:

— Ἀλλὰ νὰ μὴ εἶνε ἄρα γε αὐτὸ τὸ Alléco τὸ ὄνομα τοῦ Σαίν-Μαλώ;... ἐκεῖ ὅπου διήλθομεν—καὶ ταῦτα λέγων ἐστὲναξε—τόσον εὐδαίμονας καὶ τόσον ἡρέμους ἡμέρας;

Ὁ Φλαβιανὸς Μωροῦ ἐσκέπτετο.

— Νομίζω ὅτι καλὰ λέγεις, ἐπανέλαβε, καθόσον ἡ ἐπομένη λέξις Quiquengrogne εἶνε τὸ ὄνομα πύργου, ὅστις ἐκτίσθη ὑπὸ τῆς βασιλείας τῆς Ἄννης τῆς Βουργονδίας: ἂν καὶ ἡ αὐτὴ Ἄννα ἐκτίσεν, ἐὰν δὲν ἀπατώμαι, καὶ ἄλλους πύργους εἰς Πλοῦ, εἰς Ποντιβύ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, ἤξεύρω καὶ ἐγὼ; ὅλοι αὐτοὶ οἱ πύργοι εἶχον ἄνω τῆς θύρας τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν «Qui quen grogne!» Ἦτο πρόκλησις αὐτό, ἰσοδύναμος πρὸς τὴν φράσιν. «Μοὶ εἶνε ἀδιάφορον». Ὅλιγον μὲ μέλει.

Ὁ Λέων μολονότι ἤρξατο προσέχων εἰς τὴν ἀναζήτησιν ταύτην, καὶ πιστεύων ὅτι ἦτο πολὺ ἐνδεχόμενον νὰ εὕρισκῃται ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὁ φίλος του, ἐν τούτοις εὕρισκετο ἀκόμη ἐν ἀμφιβολίᾳ.

— Καλὰ, ἐπανέλαβεν, Alléco σημαίνει τὸ ὄνομα μιᾶς πόλεως τῆς Γαλλίας, τοῦ Σαίν-Μαλώ, ἢ τοῦ Σαίν-Σερβάν, ἢ ἴσως καὶ τὰ δύο, βλέπεις ὅτι δὲν προχωρῶ μετὰ δισταγμοῦ. Quiquen grogne τὸ ὄνομα ἑνὸς πύργου. Ἐπειτα ποῦ πηγαίνεις!

— Περιέμενε ὀλίγον, ἀνταπήντησεν ὁ Φλαβιανός, ἐγὼ ἐκοπίασα ἐπὶ πέντε μῆνας καὶ ἤμπορεῖς καὶ σὺ νὰ λάβῃς ὀλίγην ὑπομονήν. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν, Alléco qui quen grogne... Angle galère Ἄς σταθῶμεν ἐδῶ! Angle galère εὕρισκεται εὐκολώτατα ὑπάρχουν πολλοὶ πύργοι Qui quen grogne εἰς Γαλλίαν, ἀλλὰ βεβαίως ἓνας μόνος ἔχει Angle galère, ἢ ἔχει εἰς τὰ περίξ Angle galère, τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ ἐξετασθῇ. Τί λέγεις τώρα, ἔχω δίκαιον;

[Ἐπεται συνέχεια].

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου ἐν Γρανάδα, ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἀντὶ τῆς σιγῆς καὶ τῆς ἡσυχίας, εὗρον τὸ patio φωταγωγημένον ὡς αἴθουσαν χοροῦ, ἀνθρώπους καθημένους περὶ τὰ τραπέζια καὶ ροφώντας γρανίτας, ἀνθρώπους ἐπάνω εἰς τὰς στοάς, οἱ ὅποιοι ἐπήγαγον καὶ ἤρχοντο, φλυαροῦντες καὶ γελῶντες, καὶ ἐδέησε νὰ ἀναμείνω μίαν ὥραν μέχρι τοῦ ὑπάγω νὰ κοιμηθῶ. Ἄλλ' ἀπέρασα τὴν ὥραν ἐκείνην πολὺ εὐχαρίστως. Ἐνῶ παρετήρουν γεωγραφικὸν τινα χάρτην τῆς Ἰσπανίας ἀνητημένον ἐπὶ τοῦ τοίχου, με ἐπλησίασε παχύσαρκός τις ἀνὴρ με πρόσωπον ἐρυθρόν, ὡς κοκκινόγουλι, καὶ με γαστέρα, πίπτουσαν ἐπὶ τῶν γονάτων του, καὶ ἀνασύρων τὸν σκουφόν του με ἠρώτησεν ἐὰν ἤμην Ἴταλός· ἀπήντησα καταφατικῶς, ἐκεῖνος δὲ προσέθεσε μειδιῶν :

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης· εἶμαι ὁ κύριος τοῦ ξενοδοχείου.

— Ἐχω εὐχαρίστησιν, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπω ὅτι ἐδῶ κερδίζετε χρήματα.

— Δόξα σοὶ ὁ Θεός... μοῦ ἀπεκρίθη με ὕψος, ὅπερ προσεπάθει νὰ καταστήσῃ θλιβερόν· νὰ... δὲν παραπονῶμαι· ἀλλὰ... πιστευσάτέ με, ἀγαπήτέ μου κύριε, ὅσον καὶ ἂν πηγαίνουν καλὰ ἢ δουλειάς, ὅταν εἶνε κανεὶς μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον του, ἐδῶ (καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ τεραστίου θώρακος) ἐδῶ αἰσθάνεται πάντοτε ἕν κενόν!

Παρετήρησα τὴν γαστέρα του.

— Μὲγά κενόν, ἐπανελάθεν ὁ ξενοδόχος· ἡ πατρὶς δὲν λησμονεῖται ποτέ... Ἄπὸ ποίαν ἐπαρχίαν εἴσθε, κύριε;

— Ἄπὸ τὴν Λιγυρίαν. Καὶ σεῖς;

— Ἄπὸ τὸ Πεδεμόντιον. Λιγυρία! Πεδεμόντιον! Λομβαρδία! Ἐκεῖνος εἶνε τόποι!

— Εἶνε ὠραῖοι τόποι, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία! ἀλλὰ σεῖς, ἐπὶ τέλους, δὲν εἰμπορεῖτε νὰ παραπονήσθε ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν. Μένετε εἰς μίαν ἐκ τῶν ὠραιότερων πόλεων τοῦ κόσμου, ἔχετε ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως, ἔχετε ὅλον τὸ ἔτος πλῆθος ξένων καὶ ἔπειτα βλέπω ὅτι χαίρετε ἀκραν ὑγείαν.

— Ἄλλὰ τὸ κενόν!

Παρετήρησα ἐκ νέου τὴν γαστέρα του.

— Ἐ, καταλαμβάνω, κύριέ μου, ἀλλὰ ἀπατάσθε ἐὰν με κρίνετε ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Δὲν εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί αἰσθάνομαι ὅταν ἔρχεται ἐδῶ κανένας Ἴταλός. Τί τὰ θέλετε; Εἶνε ἴσως ἀδυναμία... δὲν εἰζεύρω... ἀλλὰ θὰ ἐπεθύμουν νὰ τὸν βλέπω ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ τραπέζι, καὶ βεβαιωθῆτε, ἐὰν ἡ σύζυγός μου δὲν ἦτο ἐναντία, εἰμποροῦσα νὰ τοῦ οἶδω ὄψεσθαι ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησίν μου ὅλα τὰ hors-d'œuvre.

— Ποίαν ὥραν εἶνε τὸ γεῦμα αὔριον;

— Εἰς τὰς πέντε. Ἄλλὰ ἐδῶ τρώγουν ὀλίγον... φοβοῦνται τὴν ζέστην... καὶ ἔχουν πάντα ἐλαφρόν τὸ στομάχι...

ὅποιασδήποτε ἐθνικότητος καὶ ἂν εἶνε... αὐτὸς εἶνε ὁ κανὼν... Ἄλλὰ δὲν εἶδετε τὸν ἄλλον Ἴταλὸν ὅπου εἶνε ἐδῶ;

Οὕτω λέγων παρετήρησε περὶ τὴν ἀνθρωπὸς τις δὲ ὅστις μᾶς παρετήρηε ἀπὸ τινος γωνίας τῆς αὐλῆς, ἐπλησίασε πρὸς ἡμᾶς. Ὁ ξενοδόχος, μετὰ τινος λέξεως μᾶς ἀψήκως μόνους, ἦτο τεσσαρκακοντούτης περίπου, πενιχρῶς ἐνδοδυμένος, ὠμίλει με τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους καὶ προσέτριβε συνεχῶς τὰς χεῖρας μετὰ σπασμοδικῶν κινήσεων ὡς νὰ κατέβαλλε προσπαθεῖν νὰ κράτηθῃ ἀπὸ τοῦ νὰ γρονθοκοπήσῃ κανένα. Μοῦ εἶπεν ὅτι ἦτο λομβαρόδός καὶ ὅτι ἀπετέλει μέρος τοῦ χοροῦ τοῦ μελοδραματικοῦ θιάσου, ἀφίχθεις πρὸ μιᾶς ἡμέρας εἰς Γρανάδαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἠθοποιῶν.

— Ἄθλιος τόπος! ἀνέκραξεν ἀνευ ἑτέρου προομιῶν, παρατηρῶν περὶ τὸ ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἀπαγγεῖλῃ λόγον.

— Δὲν σὰς ἀρέσει ἡ Ἰσπανία; τὸν ἠρώτησα.

— Ἡ Ἰσπανία; Ἐμέ; Μὲ συγχωρεῖτε. Εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ μοῦ ἐλέγετε:— Σὰς ἀρέσει ἡ φυλακή;

— Μὰ διατί;

— Διατί; Μὰ δὲν βλέπετε τί ἀνθρώποι εἶνε οἱ Ἰσπανοί; ἀμαθεῖς, δεισιδαιμόνες, φαντασμένοι, αἰμοβόροι, ὑποκριταί, καθάρματα, ἀγύρται, ἀτιμοί!

Καὶ ἔμεινε ἐπὶ τινος στιγμῆς ἀκίνητος με ὕψος ἐρωτηματικόν, με τὰς φλέβας τοῦ λαιμοῦ ἐξωγκωμένους μέχρι διαρρήξεως.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπεκρίθη, ἡ κρίσις σας δὲν μοῦ φαίνεται ἀρετὰ εὐνοϊκὴ καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὴν ἀσπασθῶ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμάθειαν, με συγχωρεῖτε, δὲν ἀρμόζει εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἴταλούς, εἰς ἡμᾶς οἱ ὅποιοι ἔχομεν ἀκόμη πόλιν εἰς τὴν ὅποιαν λιθοβολοῦνται οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων, καὶ δολοφονοῦνται οἱ καθηγηταί οἱ ὅποιοι οἰδοῦν μηδὲν εἰς τοὺς μαθητάς, δὲν ἀρμόζει εἰς ἡμᾶς, ἐπὶ τοῦ παρόντος, νὰ ἐπικρίνωμεν τοὺς ἄλλους. Ὡς πρὸς τὴν δεισιδαιμονίαν, ὦ! δυστυχεῖς ἡμεῖς! ἀφοῦ βλέπομεν εἰς ἰταλικὴν πόλιν, ὅπου ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ ἀκμάζει, νὰ γίνεταί μὲγας θόρυβος διὰ μίαν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Παναγίας, εὐρεθεῖσαν ὑπὸ γυναικὸς τινος ἐν μέσῃ ὁδῶ... Ὡς πρὸς τὰ ἐγκλήματα, σὰς ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κάμω σύγκρισιν μεταξύ τῶν δύο χωρῶν με τοὺς στατιστικὸς πίνακας ἀνα χεῖρας καὶ ἐνώπιον ἀχροατηρίου ἐξ Ἰσπανῶν, χωρὶς νὰ γνωρίζω ἐκ τῶν προτέρων τοὺς ἀριθμούς καὶ τὸ ἐξαχόμενον, θὰ εἶχον φρικτοὺς φόβους... Δὲν θέλω νὰ εἶπω με τοῦτο ὅτι ἡμεῖς, δὲν εὐρισκόμεθα ὅποιασδήποτε εἰς καλλιτέραν θέσιν ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, ἀλλὰ θέλω νὰ εἶπω ὅτι ἕνας Ἴταλός, κρίνων τοὺς Ἰσπανούς, ἐὰν θέλῃ νὰ εἶνε δίκαιος, πρέπει νὰ εἶνε ἐπιεικής.

— Δὲν τὸ δέχομαι, με συγχωρεῖτε... Ἐνας τόπος χωρὶς πολιτικὸν φρόνημα!... ἕνας τόπος ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ ἀναρχία! ἕνας τόπος... Ἐλάτε ἐδῶ, δεῖξατέ μου ἕνα μὲγᾶλον ἄνδρα Ἰσπανὸν σύγχρονον!

— Δὲν εἰξεύρω... εἶνε τόσον ὀλίγοι πανταχοῦ !
 — Δεῖξατέ μου ἓνα Γαλιλαῖον !
 — ὦ, Γαλιλαῖοι δὲν ὑπάρχουν πλέον, οὔτε ἓνας.
 — Δεῖξατέ μου ἓνα Ραττάτσην.
 — Ἔ, δὲν ἔχουν βέβαια.
 — Δεῖξατέ μου ... ἀλλὰ δὲν ἔχουν τίποτε. Καὶ ἔπειτα, μήπως ὁ τόπος εἶνε ὠραῖος ;

— ὦ, μὲ συγχωρεῖτε, ὡς πρὸς τοῦτο ἔχετε ἄδικον. Ἡ Ἀνδαλουσία, διὰ νὰ μνημονεύσω μίαν μόνην ἑπαρχίαν, εἶνε ἓνας παράδεισος. Ἡ Σεβίλλη, ἡ Κάδιζ, ἡ Γρανάδα εἶνε πόλεις λαμπραί.

— Πῶς ; Καὶ σὰς ἀρέσουν αἱ οἰκίαι τῆς Σεβίλλης καὶ τῆς Κάδικος, ὅπου ἂν περάσῃ κανεὶς πλησίον τῶν τοίχων γίνεται κάταστρος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ; Σὰς ἀρέσουν ἐκεῖνοι οἱ δρόμοι ὅπου ὕστερον ἀπὸ ἓν καλὸν γεῦμα, μετὰ κόπου εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ περάσῃ ; Καὶ εὐρίσκετε ὠραῖας τὰς γυναῖκας τῆς Ἀνδαλουσίας μὲ ἐκεῖνα τὰ μάτια ὅπου εἶνε σαὶ δαιμονισμένοι ; Βλέπω ὅτι εἴσθε πολὺ ἐπιεικῆς. Δὲν εἶνε λαὸς σοβαρὸς. Ἐκάλεσαν τὸν Δὸν Ἀμεδαῖον, καὶ τώρα δὲν τὸν θέλουν πλέον καὶ τοῦτο διότι εἶνε ἀνάξιοι νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ ἄνθρωπον πολιτισμένον ! (αὐτολεξεῖ).

— Δὲν εὐρίσκετε λοιπὸν τίποτε καλὸν εἰς τὴν Ἰσπανίαν ;
 — Τίποτε.
 — Τότε διατί μένετε ;
 — Μένω ... διότι τρώγω.
 — Εἶνε καὶ αὐτὸ κατὶ τι.
 — Ἀλλὰ πῶς τρώγω ; Ὅπως ἓνας σκύλος ! Τίς δὲν γνωρίζει τὴν ἰσπανικὴν μαγειρικὴν τί πράγμα εἶνε !

— Μὲ συγχωρεῖτε ἀντὶ νὰ τρώγετε ὡς σκύλος εἰς τὴν Ἰσπανίαν διατί δὲν πηγαίνετε νὰ τρώγετε ὡς ἄνθρωπος εἰς τὴν Ἰταλίαν ;

Ἐδῶ ὁ δυστυχῆς ἠθοποιὸς εὐρέθη ὀλίγον στενοχωρημένος· ἐγὼ δὲ διὰ νὰ τὸν ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν τῷ προσέφερον ἓν σιγάρον, ὅπερ ἐδέχθη καὶ τῷ ἤναψε χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν. Καὶ δὲν ἦτο ὁ μόνος Ἰταλὸς ἐν Ἰσπανίᾳ, ὅστις μού ὠμίλησε μὲ τὴν γλῶσσαν ἐκείνην περὶ τῆς χώρας καὶ τῶν κατοίκων, ἀρνύμενος ἀκόμη καὶ τὴν γαλήνην τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν χάριν τῶν ἀνδαλουσιῶν γυναικῶν. Δὲν ἤξεύρω ἀληθῶς ὅποιαν εὐχαρίστησιν εὐρίσκουν ταξιδεύοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὴν καρδίαν κλεισμένην εἰς πᾶν εὐγενὲς αἰσθημα, καὶ πρόθυμοι πάντοτε νὰ δυσφημῶσιν καὶ νὰ κακολογήσωσιν, ὡσανεὶ πᾶν πράγμα καλὸν καὶ ὠραῖον τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς ξένον τινὰ τόπον, ἐκλάπη ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας, καὶ ὡς νὰ μὴ εἰμπορούσαμεν ἡμεῖς νὰ καυχηθῶμεν ὅτι ἀξίζομεν κατὶ τι, εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι πάντες οἱ ἄλλοι δὲν ἀξίζουσιν τίποτε.

Ὅσοι ταξιδεύουσιν μὲ παρομοίαν ψυχικὴν διάθεσιν μού κινοῦν οὐχὶ τὴν ἀγκυακτικὴν, ἀλλὰ τὸν οἰκτον, διότι στεροῦνται ἐκουσίως πολλῶν εὐχαριστήσεων καὶ πολλῶν παρηγοριῶν. Οὕτω τοῦλάχιστον φρονῶ ἐγὼ, κρίνων τοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ μου, διότι ὅπου καὶ ἂν ὑπάγω, τὸ πρῶτον αἰσθημα ὅπερ μού ἐμπνέουσιν τὰ πράγματα καὶ οἱ ἄνθρωποι, εἶνε αἰσθημα τι συμπαιθεῖας, ἐπιθυμία τις νὰ μὴ εὐρω τίποτε ὅπερ νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ ψέξω, ἀνάγκη τις νὰ ἐξωραίσω εἰς τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμούς τὰ ὠραῖα πράγματα, νὰ ἀποκρύψω τὰ δυσάρεστα, νὰ συγχωρήσω τὰ σφάλματα, νὰ δυνάμαι νὰ

εἶπω εὐλικρινῶς εἰς τὸν ἑαυτόν μου καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὅτι εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ ὅλους καὶ ἀπὸ ὅλα. Διὰ νὰ φθάσω δὲ εἰς τοῦτο δὲν ἔχω νὰ καταβάλω κανένα κόπον· τὸ πᾶν παρίσταται ἐνώπιόν μου σχεδὸν αὐτομάτως ὑπὸ τὴν πλέον εὐχάριστον αὐτοῦ ὄψιν, καὶ ἡ φαντασία μου χρωματίζει εὐμενῶς τὰς ἄλλας ὄψεις μὲ ἐλαφρὸν ροδόχρουν χροῶμα.

Εἰξεύρω καλῶς ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν σπουδάζεται τόπος τις, δὲν γράφονται κριτικὰ δοκίμια, οὔτε ἀποκατὰ τις φήμην σπουδαίου ἀνδρός, ἀλλ' εἰξεύρω ὅτι ταξιδεῦει τις μὲ τὴν ψυχὴν ἤρεμον, καὶ ὅτι τὰ ταξείδια προξενοῦν ὠφέλειαν σημαντικὴν.

Τὴν ἐπομένην ἐπεσκέφθη τὸ Γενεράλιφον, ὅπερ ἦτο οἰκνὴ ἢ ἑπαυλις τῶν Ἀράβων βασιλείων, καὶ οὕτως τὸ ὄνομα συνδέεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀλάμβρας, ὡς τὸ τῆς Ἀλάμβρας μετὰ τοῦ τῆς Γρανάδας, μολονότι σήμερον δὲν σώζονται ἐκ τοῦ ἀρχαίου κτιρίου ἢ ὀλίγα τόξα καὶ ὀλίγα ἀρθουρήματα.

Εἶνε ἐν μικρὸν παλάτιον ἀπλοῦν, λευκόν, μὲ ὀλίγα παραθύρα, μὲ μίαν στοάν μὲ τόξα, μὲ ἐν δῶμα καὶ μισοκρυμμένον ἐν τῷ μέσῳ δάσους ροδοδάφνων καὶ μύρτων, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνηροτάτου βουνοῦ, ἐγειρομένου ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δάρρου, ἀπέναντι τοῦ λόφου τῆς Ἀλάμβρας.

Ἐμπροσθεν τῆς προσόψεως τοῦ παλατιοῦ ἐκτείνεται μικρὸς κήπος, ἄλλοι δὲ κήποι ἀνυψοῦνται ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἐν εἴδει εὐρυτάτης κλίμακος, μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἐγείρεται ὑψηλότατον περίστυλον, κλεῖον τὸν περίβολον τοῦ Γενεραλίφου. Αἱ δεινδοστοιχίαι τῶν κήπων, αἱ εὐρεῖαι κλίμακες, αἱ ὅποιαι ὀδηγοῦν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον καὶ αἱ πλήρεις ἀνθῶν πρασιὰι ἔχουν εἰς τὰ πλάγια γλοηφόρους τοίχους ὑψηλοῦς, ἀπολήγοντας εἰς τόξα καὶ διακοπτομένους ὑπὸ συστάδων μύρτων κεκυρωμένων καὶ συμπεπλεγμένων διὰ χαριεστάτων σχεδίων, ἐπὶ ἐκάστου δὲ ἐπιπέδου ἐγείρονται λευκοὶ οἰκίσκοι, σκιαζόμενοι ὑπὸ ἀναδενδράδων καὶ ὑπὸ σωρῶν πορτοκαλεῶν καὶ κυπαρίσσων διατεθειμένων μετὰ γραφικῆς συμμετρίας.

Τὸ ὕδωρ εἶνε ἀκόμη ἄφθονον ὅπως εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ἀράβων καὶ διδὲ εἰς τὴν τοποθεσίαν ἀπεριγράφου χάριν, ὀρόσον καὶ ζῶην. Πανταχοῦθεν ἀκούεται κελάρυσμα ρυακίων καὶ κρηνῶν. Κάμπτετε μίαν δεινδοστοιχίαν συναντᾶτε ἓνα πίδακα· προβάλλετε εἰς ἓν παράθυρον βλέπετε ὕδωρ ἐξακοντιζόμενον μέχρις αὐτοῦ εἰσέρχεσθε ἐν τῷ μέσῳ σωροῦ τινος ἐνδῶν δέχεσθε εἰς τὸ πρόσωπον τὰ ραντίσματα μικροῦ τινος καταρράκτου. Ὅπου καὶ ἂν στραφῆτε ὑπάρχει ὕδωρ ὅπερ ἀναπηδᾷ, ἢ τρέχει, ἢ καταπίπτει ἐν εἴδει βροχῆς, παφλάζον καὶ λάμπον μετὰ τῆς χλόης καὶ τῶν θάμνων.

Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ περιστύλου ἢ ὄρασις πίπτει ἐφ' ὅλων τῶν κήπων ἐκεῖνων οἵτινες κατέρχονται κλιμακῆδόν· βυθίζεται ἐν τῇ ἀβύσσῳ τῆς βλαστήσεως, ἥτις χωρίζει τὰ δύο ὄρη· περιβάλλει ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς Ἀλάμβρας, μὲ τοὺς θόλους τῶν ναίσκων τῆς, μὲ τοὺς μεμακρυσμένους πύργους, μὲ τὰς ἀτραπούς, αἵτινες ἔρπουσιν μετὰ τῶν ἐρειπίων τῆς ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Γρανάδας, ἐπὶ τῆς παιδικῆς, ἐπὶ τῶν λόφων καὶ διατρέχει δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος ὅλας τὰς κορυφὰς τῆς Σειρὰς Νεβάδας, αἱ ὅποιαι φαίνονται τόσον πλησίον, ὥστε νομίζετε ὅτι εἰμπορεῖτε νὰ φθάσετε ἐκεῖ εἰς μίαν ὄραν. Καὶ ἐνῶ θαυμάζετε τὸ θέαμα τοῦτο, θεωρεῖτε τὴν

ἀκρότητάς τας τὸ κελάρυσμα ἐκατὸν πιδάκων καὶ ὁ ἀσθενὴς καὶ διακεκομμένους ἤχος τῶν κωδῶνων τῆς πόλεως, μετὰ μυστηριώδους τινὸς εὐωδίας ἐπιγείου παραδείσου προξενούσης ἀνεκφοραστὸν εὐχαρίστησιν.

Πέραν τοῦ Γενεραλίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοτέρου τινὸς ὄρους, νῦν γυμνοῦ καὶ ἀγχομηροῦ, ἦσαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀράβων ἄλλα βασιλικὰ παλάτια καὶ ἄλλοι κῆποι ἐνούμενοι διὰ μεγάλων δενδροστοιχιῶν. Νῦν ὅλα ἐκεῖνα τὰ θαύματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἐστεμμένα μὲ δάση, μὲ κρήνας καὶ μὲ ἄνθη, ἐκεῖνα τὰ ἐναέρια μαγικὰ παλάτια, ἐκεῖνα αἱ λαμπρὰ καὶ εὐώδεις ἐρωτικά καὶ τερπναὶ φωλαεῖ, ἐξηφανίσθησαν καὶ μὴ μόνον τινος εἰσπίπτων ἢ μικρὰ τινος σειρά τείχων, ἐνθυμίζει τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν εἰς τὸν διαβάτην. Ἀλλὰ τὰ εἰσπίπτα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀλλαχοῦ θὰ διείγειρον αἰσθητὰ τι μελαγχολίας, δὲν τὸ διεγείρουσιν πρὸ τοῦ θεαματος τῆς ὠραιοτάτης ἐκείνης φύσεως, εἰς τὰ θέλητρα τῆς ὁποίας δὲν φαίνεται νὰ κατώρθωσαν ποτὲ νὰ προσθέσωσι τι τὰ θαυμαστότερα ἔργα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν ἐστραμάτησα εἰς ἄκραν τινὰ τῆς Δεωφόρου τοῦ Δάρρου, πρὸ οἰκίας τινὸς πλουσίως κεκοσμημένης δι' ἀναγλύφων παριστῶντων οἰκόσημ. πανοπτίας, χερουβείμ καὶ λέοντας, μετὰ μικροῦ τινὸς δωματος ἐπὶ τῆς γωνίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ἐν μέρει μὲν ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τοίχου, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου, ἀνέγνωσα τὴν ἐξῆς μυστηριώδη ἐπιγραφὴν, μὲ μεγάλα τυπογραφικὰ στοιχεῖα :

ESPERANDO LA DEL CIELO

ὅπερ σημαίνει μεταφραζόμενον κατὰ λέξιν : — Περιμένων ἐκείνην τοῦ οὐρανοῦ. — Περιέργος νὰ μάθω τὴν σημασίαν τῶν λέξεων ἐκείνων, τὰς ἐσημείωσα διὰ νὰ ἐρωτήσω τὸν πεπαιδευμένον πατέρα τοῦ φίλου μου, ὅστις μοῦ ἔδωκεν δύο ἐξηγήσεις, τὴν μίαν σχεδὸν ἀσφαλῆ, ἀλλ' ὀλίγον ρωμαντικὴν, τὴν ἄλλην ρωμαντικὴν, ἀλλὰ πολὺ ἀμφίβολον ἢ ὅποια εἶνε αὕτη. Ἡ οἰκία ἀνῆκεν εἰς τὸν Δὸν Φερδινάνδου Ζάφρα, γραμματεῖα τῶν Καθολικῶν Βασιλέων, ὅστις εἶχε μίαν θυγατέρα ὠραιοτάτην. Νεανίας τις ἰδαλγός, ἀνήκων εἰς οἰκογενεῖαν ἐχθρὰν ἢ κατωτέραν κατὰ τὴν οἰκογενειακὴν εὐγένειαν τῶν Ζάφρα, ἠράσθη τῆς νεανίδος, ἀντηγαπήθη, τὴν ἐζήτησε, δὲν τὴν ἔλαβε. Ἡ ἄρνησις τοῦ πατρὸς προσέθεσεν ἔλαιον εἰς τὴν ἐρωτικὴν πυρὰν τῶν δύο νέων, τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας εἶνε χαμηλὰ, ὁ ἐραστὴς, νύκτα τινὰ, κατώρθωσε νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νέας. Εἶτε διότι εἰσερχόμενος ἀνέτριψε μίαν καρέκλαν, εἶτε διότι ἔβηξεν, εἶτε διότι ἔρρηξεν ἑλαφρὰν τινα κραυγὴν ἀπὸ τὴν χαρὰν του ὅτι εἶδε τὴν ὠραίαν του ἐρωμένην μὲ τὴν κόμην λυμένην καὶ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτάς, ἢ παραδόσις οὐδὲν περὶ τούτου λέγει, καὶ οὐδεὶς τὸ γνωρίζει, ὁ Δὸν Φερδινάνδου Ζάφρα, ἀκούσας θόρυβον, ἐτρέξεν, εἶδε, καὶ τυφλὸς ἐκ τῆς ὀργῆς ὤρμησε κατὰ τοῦ κούφου νέου ὅπως τὸν φονεύσῃ. Ἀλλ' ὁ νέος κατώρθωσε νὰ φύγῃ, ὁ Δὸν Φερδινάνδου καταδιώκων αὐτὸν συνήντησεν ἕνα τῶν ἰδίων του ὑπηρετῶν προστάτην τῶν ἐρώτων ἐκείνων, ὅστις εἶχε βοηθήσει τὸν ἰδαλγὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τὸν ἐξέλαβε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀντὶ τοῦ διασφορέως, καὶ χωρὶς νὰ ἀκούσῃ ἐξηγήσεις καὶ παρακλήσεις, διέταξε νὰ τὸν συλλάβωσι καὶ νὰ τὸν ἀπαγχονίσωσιν ἐπὶ τοῦ δωματος τῆς οἰκίας. Ἡ παραδόσις λέγει ὅτι ἐνῶ τὸ ἀτυχὲς θῦμα ἐκρύ-

ζεν : — Εὐσπλαγγνίαν ! Εὐσπλαγγνίαν ! — ὁ προσβεβλημένος πατήρ τῶ ἀπήτησε δεικνύων αὐτῶ τὸ ἔωμα : — Ἐκεῖ θὰ μείνης *esperando la del cielo* (περιμένων ἐκείνην τοῦ οὐρανοῦ). — τὴν ὁποίαν ἀπάντησιν διέταξε μετὰ ταῦτα καὶ ἐχάραξαν ἐπὶ τινος λίθου τοῦ τοίχου, πρὸς διαρκῆ τρόμον τῶν διασφορέων καὶ τῶν προαγωγῶν.

(Ἔπεται συνέχεια).

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

BYZANTINA

Κανείς ἢ μᾶλλον ὀλίγοι γνωρίζουσι τὸ μικρὸ χωριουδάκι τοῦ θὰ σὰς ἀναφέρω. Ἡ γεωγραφία δὲν καταδέχεται νὰ κἀμῃ δι' αὐτὸ λόγον καὶ ἡ τοπογραφία τὸ ἐλησημόνησεν ἢ δὲν ἐγνώριζε τὴν ὑπαρξίν του.

Εἶναι μίαν κοιλίαν ἀνθοστόλιστος τὴν κρύπτει ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὁ λόφος τῶν Ταταούλων καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ Βουόν, τὸ ὅποιον ἀπολήγει εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Τόξου.

Ὅταν τὸ εἶδον διὰ πρώτην φοράν, ἐσπίρησα ἐκ χαρᾶς. Μοῦ ἐφάνη ὠραιοτάτον ἢ ἰδέα δὲ ὅτι πολὺ ὀλίγοι τὸ γνωρίζουσι, μοῦ τὸ κατέστησε προσφιλέστερον.

Πλυντήρια λίθινα βλέπει τις πρὸς τὰ θεῖα καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἐπὶ τῶν θάμνων, λάμποντα ἐκ καθαριότητος, εἶναι ἐρριμμένα τὰ λευκὰ ἐνδύματα, διὰ νὰ ἡλιασθῶσιν. Αἱ κρήναι χέουσι κρυστάλλινα νερά, ὑποψιθιρίζουσι γλυκέως.

Αἱ οἰκίαι μικραὶ, ξύλιναι, χωρίζονται διὰ κήπων, τῶν ὁποίων τὰ μεγάλα δένδρα θωπεύουσι τὰς στέγας· αἱ περισσότεραι εἶναι σκεπασμένα μὲ ἰόχρα ἀκακίαν ἢ μὲ κληματαριά. Ἐκεῖ μακρὰν βλέπει τις ἕνα ἀνεμόμυλον.

Ἄλλ' ὅτι θὰ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν καὶ τῶν σπουδαίων ἀνθρώπων, εἶναι Τζαμίον μεγαλοπρεπές, μὲ ὑψηλοὺς μιναρέδας. Τὸ ἡμισυ χάνεται ὀπισθεν δύο τριῶν πλατάνων, αἵτινες συνέπλεξαν ἀδελφικῶς τοὺς κλώνους των.

Μία γοργία Ὁθωμανίς, ἐκάθητο πλησίον τῶν πλυντηρίων, ἀμελῶς κεκαλυμμένη (ἐνεκα τῆς μοναχίας) καὶ ἐπλεκε περικνημίδας, ἐπιβλέπουσα δύο μικρὰ παιδάκια, τὰ ὅποια ἐπαίζον καὶ τῶν ὁποίων ἡ λευκώλενος μήτηρ ἐπλυνεν, ἄδουσα μὲ φωνὴν λιγυράν.

Ἠρώτησα, μὲ τὰ παρεφθαρμένα Τουρκικὰ μου, τὴν γοργίαν πῶς ὠνομάζετο αὐτὸ τὸ τζαμί.

Ἔθηκε τὴν βελόνην ἐντὸς τῶν ὀδόντων τῆς καὶ ἐφάνη σκεπτομένη. Κατόπι, μοῦ εἶπε, πολὺ σοφάρα.

— Αὐτὸ εἶνε τὸ τζαμί τοῦ Μπουγγουκ - Πιαλῆ εἶναι πολὺ παλιὸν, ἐγὼ εἶμαι 90 χρονῶν, μὰ δὲν εἶδα νὰ τὸ κτιζοῦν καὶ ἡ μητέρα μου πέθανε πολὺ μεγαλειότερη, μὰ οὔτε ἐκείνη εἶδε νὰ τὸ κτιζοῦν. Μπορεῖ ὁ Μωχαμέτης ὁ ἴδιος νὰ τὸ ἐκτίσει.

Βεβαίως ὁ Μωχαμέτης οὔτε τῆς Κων/πόλεως τὴν ὑπαρξίν θὰ ἐγνώριζε, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον, τὴν ὑπαρξίν τοῦ μικροῦ χωρίου.

Τὸ τζαμί ἐπεσκευάζετο, ὥστε ἡδυνάμην νὰ εἰσέλθω ὁ χότζας ἦτο πολὺ περιποιητικὸς ἀνθρώπος.

Ὁ περίβολος ἦτο μέγας καὶ ἐσκιαζέτο ἀπὸ πλατάνους καὶ κυπαρίσους.

Ὅταν εἰσῆλθον, βαθεῖα συγκίνησις μὲ κατέλαθεν· ἀμέσως ἐνόησα ὅτι εὐρίσκομαι ἐντὸς Βυζαντινοῦ ναοῦ ἐξ ἐκείνων. τοὺς ὁποίους ἡ κατοχὴ μετεσχημάτισεν εἰς τζαμιά. Ὁ ἄμβων, ὁ θρόνος, τὸ ἱερόν, ὁ γυναικωνίτης, φέροντα ἤδη ὡς ἄλυσιν τῆς δουλείας των τὸν Τουρκικὸν Τουρὰν, ἐφαίνοντο ὡς ἀνάμενοντα νὰ θυμιασθῶσι πάλιν μὲ μοσχολιθάνι καὶ νὰ ἀκούσωσι τὸ εὐαγγέλιον.

Ἀνεχώρησα συγκεκριμένη καὶ ἐνῶ μακρόθεν τόσῳ ἐθαύμασα τὸ ὠραῖον χωρίον, διερχομένη τῶρα τὰς στενάς, ἀλλὰ

καθαρὰς καὶ θαυματολόγους ὁδοὺς του, οὔτε ἐν βλέμμα ἔστρεψα.

Μεταβῆσα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἔλαβον εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ σπουδαῖον ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ναῶν σύγγραμμα τοῦ κ. Α. Πασπάτη.

Τὸ ὄνομα τοῦ ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψα δὲν τὸ εὔρον. Ὑπῆρχον ἐκεῖ ὄλοι εἰ ναοὶ οἱ μεταβληθέντες εἰς τζαμιά καὶ ὄλοι, οἱ ὁποῖοι διέμειναν ναοί. Ἡ εἰκὼν τοῦ ἰδικοῦ μου τζαμίου δὲν ὑπῆρχε.

Ἦμην ὑπερήφανος, διότι ἐπίστευσα, ὅτι ἐγὼ τὸν ἀνεκάλυψα. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας διηγῆθην τὴν ἀνακάλυψίν μου, πρὸς ἕνα ἱερέα.

— Ὁ ναὸς ἐκεῖνος μοῦ εἶπεν, ἦτο ναὸς τῆς μονῆς τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων.

— Ἄ . . . τὸν ἴδετε καὶ σεῖς ;

— Βέβαια, πολὺ συχνὰ πηγαίνω καὶ τὸν θαυμάζω διατηρεῖται περίφημα.

Ἐλυπήθην πολὺ. Ἐνῶ ἤτοιμαζόμην νὰ γράψω μίαν μεγάλην μελέτην περὶ τοῦ ναοῦ μου καὶ νὰ μείνω ἀθάνατος μετὰ τῶν μεσαιωνοδιστῶν, ἀπέδειξα παχυλὴν ἄγνοιαν.

Πόσοι ἄρα γε νομίζουσιν ἑαυτοὺς Κολόμβους καὶ ἄμ. λάθουν τὸν κόπον νὰ μελετήσουν λιγάκι, βλέπουν ὅτι αὐτὰ ἦσαν γνωστότατα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐπιχαρίτως ἐπραγματεύθησαν ἄλλοι !

Ἀπολέσασα οὕτω ταχέως τὰς δάφνας, γράφω τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θελακτικοῦ μικροῦ χωρίου καὶ τῆς φρενῆς μεγάλης ἀμαθείας μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ *

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Πλουτίσαντες τὸ ἡμέτερον **Βιβλιοπωλεῖον** δι' ὅλων τῶν ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα Βιβλιοπωλῶν πωλουμένων βιβλίων, ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ, ΝΟΜΙΚΩΝ, ΙΑΤΡΙΚΩΝ, καὶ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ, καὶ νεωτέρων ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ, ΔΡΑΜΑΤΩΝ, ΚΩΜΩΔΙΩΝ καὶ διαφόρων ἄλλων ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, συγκεντρώσαντες δὲ καὶ κατατάξαντες ταῦτα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν καὶ εἶδος εἰς ἴδιον **Τιμοκατάλογον**, ἑτοιμον καθ' ὅλα μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, ἀποστέλλομεν αὐτόν

ΔΩΡΕΑΝ

παντὶ τῷ αἰτούντι.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσωσι τὸν χρησιμώτατον τοῦτον Τιμοκατάλογον παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν

ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Ὁδὸς Προαστείου ἀρ. 10.

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΑΣ

ἀνακαινισθὲν ὁλόκληρον διὰ γέων καὶ ὅλων ἐκλεκτῶν καὶ διαφόρων εἰδῶν στοιχείων ἐκ τῶν Καταστημάτων τοῦ ρέκτου κ. ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, τοῦ ὁποῖου τὰ στοιχειοθετήρια διεύθυνει ὁ κάλλιστος παρ' ἡμῖν τεχνίτης κ. Μηλιάδης, ἀναλαμβάνει οἰανδήποτε τυπογραφικὴν ἐργασίαν, ὑποσχόμενον ἀκριχὴ φιλοκαλίαν καὶ πρό. πάγτων

τιμᾶς συγκαταβατικᾶς.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΟΡΙΝΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘ. 10

Μόνον εἰς τὸ ἡμέτερον Βιβλιοπωλεῖον εὐρίσκονται καὶ πωλοῦνται ἀποκλειστικῶς αἱ ἐξῆς ἡμῶν ἐκδόσεις :

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ μετὰ εἰκόνων, ἔτος Α' Φρ. 6	
» » » » » Β' » 6	
» » » » » Γ' » 8	
» » » » » Δ' » 8	
» » » » » Ε' » 8	
» » » » » Ζ' » 8	

ΣΗΜ. Τὰ Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα, εἶνε περιοδικὸν πρό διαταξίας ἐκδιδόμενον, ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθησαν καὶ δημοσιεύονται τὰ ἠραιότερα καὶ καὶ δραματικώτερα Μυθιστορήματα καὶ τὰ χαριεστάτα διηγήματα, μεταπετρασμένα καὶ πρωτότυπα. Ὀλόκληρος ἡ σειρά τῶν Ἐκλεκτῶν ἀπαρτιζομένη ἐξ 620 τυπογραφικῶν φύλλων, κοσμοῦμένων ὑπὸ 350 μεγάλων εἰκόνων ἐν Παρισίαις ἐξεργασμένων, ἀποτελεῖ ὁλόκληρον Μυθιστορικὴν Βιβλιοθήκην. Εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας ν' ἀποκτήσωσιν ὁλόκληρον τὴν σειράν τῶ Ἐκλεκτῶν, παραχωροῦμεν αὐτὴν ἀντὶ τῆς ἀρχικῆς τιμῆς τῶν 52 φράγκων, ΔΙΑ ΜΟΝΟΝ ΦΡΑΓΚΑ 40.

ΤΑ ΔΥΟ ΔΙΚΝΑ, μυθιστορία Αἰμ. Ρισβούργ, τόμ. 4 Φρ. 1.60	
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ὑπὸ Λάμπρου Ἐνυαλίη . . . . . » 2 —	
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ὑπὸ Γεωρ. Βαλαβάνη . . . . . » 50	
ΑΝΤΩΝΙΝΑ, μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμά, υἱοῦ . . . » 2 —	
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ μυθιστορία ὑπὸ Γρηγορίου Ξενοπούλου . . . . . » 2 —	
ΜΙΚΟΛΑΣ ΣΙΓΑΛΟΣ, μυθιστ. ὑπὸ Γ. Ξενοπούλου » 2 —	
ΤΟ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΔΡΑΧΜΟΝ ΕΠΑΘΛΟΝ, ὑπὸ Γρηγορίου Ξενοπούλου . . . . . » 50	
ΛΕΩΝ ΛΕΩΝΗΣ, μυθιστορία Γεωργίας Σάνδης, μετὰ φραγ. Ι. Ἰσιδωρίδου Σκυλίτση . . . . . » 1,50	
ΠΕΠΙΤΑ ΧΙΜΕΝΕΣ, μυθιστορία Ἰωαν. Βαλέρα, μετὰ φρ. Ἀντωνίου Φραβασίλη . . . . . » 2 —	
Η ΒΡΑΖΙΛΙΑΝΗ, μυθιστ. Α. Matthey μετὰ 13 μεγάλων εἰκόνων . . . . . » 1,20	
ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ, μυθιστ. Καρλόου Μερυβέλ, μετὰ 28 μεγάλων εἰκόνων . . . . . » 2,80	
Ο ΑΗΣΤΗΣ, μυθιστ. Ἀλεξ. Δουμά, πατρός μετὰ μεγάλων εἰκόνων . . . . . » 50	
ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΙΑΤΡΟΥ, μυθιστ. Ἀλεξ. Δουμά, τόμος εἰς μέγ. 8ον ἐξ 960 μεγ. σελίδων » 6 —	
ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, μυθιστορ. Ἀλεξ. Δουμά (συνέχ. τῶν Ἀπομνημονευμάτων Ἰατροῦ), τόμος εἰς μέγ. 8ον ἐξ 720 μ. σελίδων » 4,50	
Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΙΤΟΥ, μυθ. Ἀλεξ. Δουμά (συνέχ. τοῦ Περιδεραιίου τῆς Βασιλίσσης) τόμος εἰς μέγ. ὄγδοον, ἐξ 544 μεγάλων σελίδων . . . » 3,50	
Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΝΥ, μυθ. Ἀλεξ. Δουμά (συνέχ. τοῦ Ἀγγέλου Πιτοῦ) τόμος εἰς μέγ. ὄγδοον ἐκ 1260 μεγάλων σελίδων . . . . . » 10 —	
Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΟΙΚΟΥ, μυθ. Ἀλεξ. Δουμά (συνέχ. τῆς Κομήσσης Σαρνὺ) τόμος εἰς μέγ. ὄγδοον ἐκ 260 μεγάλων σελίδων . . . » 3 —	

ΣΗΜ. Ἡ κατὰ φυλλάδια ἐκδοσις τῆς Κομήσσης Σαρνὺ καὶ τοῦ Ἰπποτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Οἴκου, πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος. Ὀλόκληρος ἡ σειρά, ἀποτελούμενη ἐκ τῶν : Ἰατροῦ Ἀπομνημονευμάτων, Περιδεραιίου τῆς Βασιλίσσης, Ἀγγέλου Πιτοῦ, Κομήσσης Σαρνὺ καὶ Ἰπποτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Οἴκου, ἔσ. τιμᾶται φρ. 27. Ὁ ἀποστέλλων ΜΟΝΟΝ ΦΡ. 20 λαμβάνη τοὺς ἔθ. ἐκδοθέντας τόμους καὶ τὰ ὀλίγα ἐκδοθησόμενα φυλλάδια τῆς Κομήσσης Σαρνὺ καὶ τοῦ Ἰπποτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Οἴκου, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ λαμπροῦ τούτου ἔργου τοῦ γόητος Ἀλεξάνδρου Δουμά, ἐν ᾧ ἐξελισσεταὶ ὁλόκληρος ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις.

Σὺν τῇ αἰτίσει προκαταβάλλεται καὶ τὸ ἀντίτιμον.